

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12— Din, za celo leto 48— Din; za inozemstvo je dodati poštino. Oglasi po ceniku. — Posamezna številka Din 1-50.

Lastnik ing. F. KRANJEC. Odgov. urednik VI. I. GALZINJA.

IZHAJA VSAKO NEDELJO.

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Učiteljska tiskarna. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo. POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI.

Bratom onstran Karavank, od Soče in Jadrana

naš pozdrav in novoletno voščilo!

Zagotavljam Vas: Vaša bol, naša bolj!

Prisegli smo: Vaše osvobojenje je stvar naše časti in narodnega ponosa.

Zato Vas ponovno prosimo: Ne pozabite, kaj ste, in mi ne bomo pozabili, kje ste!

ORJUNA.

Naša bilanca.

Zato bomo mi kovači kovali, trdo kovali, tenko poslušali, da ne bo med nami nespoznan, ko pride čas, ko sine dan, da vstane, plane kladivar, kladivar silni iz nas!

O. Župančič.

Z današnje številke zaključuje »Orjuna« svoj prvi letnik. V dobi, ko je izdajanje lista nad vse težavna stvar in ko se še veliki dnevniki bore z materijelnimi težavami, ukoreninila se je »Orjuna« kot glasilo slovenskega dela organizacije jugoslovanskih nacionalistov tako čvrsto v naši javnosti, da mirno lahko zremo v bodočnost.

Idealni delavci, ki so položili temelj prvi organizaciji v Ljubljani, občutili so takoj s početka potrebo lastnega glasila, da tako paralelizirajo kvaren vpliv političnega časopisa, ki prednaša čitateljem vsako stvar pristransko, kakor pač velevajo interesi stranke ali pa dostikrat tudi samo interesi kake strankarske osebnosti. Z navdušenjem in odločnostjo, ki jo je zmožen le mlad idealist, izdali so prvo številko »Orjune«.

Idealisti kot oni sami, so segli po nji in jo pokupili. Dijaki in delavci, inteligenti in vsi oni, ki ljubijo Jugoslavijo in sovražijo gnobne razmere našega javnega življenja. Prikupil se jim je list, ki je brez ozira na levo in desno bičal obupne razmere v naši državi, ki so njene prebivalce vedno bolj razdvajale, mesto zblíževale. Res je, da je nastop lista ustvaril tudi nekaj nasprotnikov.

A vendar je samo odločen, brezobziren in bojevit nastop našega lista omogočil, da smo se vzdružili v dobi splošne gnobe. Ofenzivni naravi našega pisanja se imamo zahvaliti tudi za lep razvoj orjunaškega pokreta v Sloveniji. Združili so se v naši organizaciji vsi oni, ki so polni odločnosti, da z vsemi sredstvi dobojujejo končno zmago, popolno ujedinenje, razčiščenje naših notranjih in zunanjih političnih razmer. Kar jih pa ni v naši organizaciji, s simpatijo slede razvoju našega pokreta in ravno med temi imamo največ čitateljev. Čitajo naš list pa tudi oni, ki se nas boje in nas v svojem strahu sovražijo. Tudi oni nam potajno priznavajo upravičenost našega nastopa, njih osebni interesi jim pa ne dovoljujejo, da bi to priznali. Zato nas javno napadajo!

Napadajo nas pa tudi nekateri nekdanji somišljeniki in celo sodelavci v listu, ker naš radikalen nastop ni zadovoljil njih osebnih ambicij. Kakor neradi pogrešamo slehernega sodelavca, tako mirnim srcem in brez škode utrpimo vsako odpadništvo, ker na škodo svojih ciljev ne moremo priznavati nikomur koncesij, niti ne našim pristašem.

Priznavamo, da se je tudi nam včasih pripetilo, kakor se to dogaja vsem listom, da smo včasih na podlagi netočnih informacij udarili po nedolžnem. Nikdar se pa to ni zgodilo vedoma ali celo iz kakih koristiljubnih namenov in vedno smo imeli možnost dovoliti, da smo storjeno krivico popravili.

Zato so naši računi ob zaključku leta jasni in čisti. Le kdor dela, lahko napravi tudi pogreške. Naši pogreški so pa bili malenkostni v primeri s pozitivnimi uspehi, ki smo jih dosegli v boju za čistost jugoslovanskega mišljenja in za ozdravljenje upravnih, socialnih in ekonomskih razmer v državi.

Ne vstopamo zato v novo leto z nobenim načrtom preorientacije. Samozavestno in odločno, kakor nam določa naš program in narekuje naše jugoslovansko prepričanje, bomo tudi v bodoče presojali in če treba obsojali naše javno življenje in one, ki vodijo državo in narod. Z neizprosnostjo bomo tudi v bodoče pred ljudstvom razkrinkali one ugledne rodoljube, ki so se z unazanimi sredstvi dokopali do uglednih mest, katera izkoriščajo v svoje osebne namene na škodo države in naroda.

V socialnih vprašanjih stali bomo neomajno na braniku pravic ekonomsko slabjših, zastopajoči upravičene zahteve delavstva v boju proti izkoriščevalcem. Zlasti bo oster naš boj tudi še nadalje proti onim podjetjem in zavodom, ki importirajo in jemljejo v zaščito tujerodni živelj na škodo našega domačega. Pa bile to tuje tvrdke ali na potvorjen način »nacionalizirane« firme, ki vsled breznarodne pohlepnosti poedincev izročajo naše ljudi tujemu kapitalu. V spoznanju nevarnosti, ki preti domačemu gospodarskemu razvoju od premoči tujega kapitala, bomo v bodoče z vsjo pazljivostjo podpirali res našo industrijo in obrt in skušali delovati za njeno osvoboditev tujih vplivov.

V zvezi z vsem tem pa bomo v prvi in glavni vrsti med našim članstvom gojili ljubezen do domovine in prave svobode istočasno s sovraštvom do izdajstva in hlapčevstva. Kalili jim bomo značaje in krepili disciplino, da bo v trenutku potrebe naša vojska pripravljena na pohod, če jo pozove potreba domovine in čast naroda.

Prosta vsakega zunanega vpliva, neodvisna od denarja velebank, zvesta svojemu narodu in sama sebi, stopa »Orjuna« v novo leto pod geslom:

Za Nacijo in njeno svobodo ter popolno ujedinenje!

Za državo in njeno pravično upravo!

Červenobily Orjuni.

Svoboda, glasilo češke nacionalistične organizacije červenobilyh, prinaša v svoji 38. številki uvodnik pod naslovom »Orjuni«, v katerem odgovarja na naš članek, ki smo ga priobčili v 54. številki. Priobčujemo ga v celoti.

»Bratje Jugoslavlani so nezadovoljni, ker so opazili na glavi »Svobode« fašistovski znak, sveženj s sekiro, in priobčujejo v glasilo jugoslovanskih nacionalistov »Orjuni« (štev. 54.) članek »Na naslov bratov Čehov«. Vprašujejo se, smo li informirani, kako se godi Jugoslovonom pod fašistovsko vladavo v Italiji; ključno nam v spomin prisegajo: Zvestoba za zvestobo in se vprašujejo: Ali ste z nami, ali ste zoper nas? Naj bodo bratje Jugoslavlani mirni!

Nismo pozabili naših priseg in ne bomo!

Proglamo se za zveste prijatelje in zaveznike naših bratov, s katerimi nas spaja in družijo prisega zvestobe in krvno sorodstvo. Želimo si čim bolj prijateljskih stikov Červenobilyh z Orjuni, kakor so doslej bili in so.

Simpatiziramo s fašizmom kot idejnim pokretom, novim razumevanjem in razmahom nacionalizma. Smatramo ga za svetovno naziranje, kateremu morajo vsi narodi pridodati nekaj specifično svojega — t. j. narodnega. Fašizem je novo pojmovanje razmerja naroda do države, nova morala, nova renesanca in njega nova ocena. Zato simpatiziramo s fašisti, ker smo hvaležni Italiji in Mussoliniju, o katerem smo prepričani, da ni osebno sovražen Jugoslaviji, ravnokar, kot ni sovražen Franciji. Če pa vlada v narodu in ljudstvu sovraštvo, je umetno ustvarjeno potom tujih vplivov sovražnih nam narodov, katerim je ležeče na tem, da bi razdvojili slovanske in romanske narode. Potrebno je, da preneha to sovraštvo. Znano nam je, da so bratje Jugoslavlani, v kolikor živijo na ozemlju, pripadajočemu italijanski vladi, jezikovno tlačeni — in to nas boli. Vsako nasilje, naperjeno proti našim bratom, je, kot bi bilo naperjeno proti nam. Obsojamo take čine.

Ideja fašizma nam je simpatična, ampak le v toliko, v kolikor se ne

dotika našega slovanskega čustvovanja. Fašiji so svežnji. Želimo, da bi nacionalisti vseh prijateljskih in zaveznih držav tvorili take svežnje prijateljstva in solidarnosti proti skupnim sovražnikom. Tedaj bi med njimi ne bilo sovraštva.

Naš integralni nacionalizem razumevamo ravno s stališča prijateljskih zvez med slovanskimi narodi in zato tudi n. pr. obžalujemo padeč vlade Stamboljskega, ker je njegova politična koncepcija vodila k zblízanju Jugoslavije in Bolgarske, obsojamo pa današnjo vladavo Cankova, da si ne naziva fašistovska, ker je njen ozkosrčni lokalni patriotizem samo zapreka do pravo orientiranega slovanskega nacionalizma.

Zato naj vedo bratje Jugoslavlani, da imajo v Čelih zaveznike, ki bi jih nikdar ne mogli izdati.

Priobčujemo gornjo ponovno izjavo zaveznitva br. Čehov z našo organizacijo v polni oceni pomoči, katero bi nam ravno oni lahko dali v našem boju za pravice zatiranega naroda. Iz vsebine same je pa razvidno, da Čeli o dejanskem stanju niso niti približno poučeni, ker sicer bi ne mogli napisati o Mussoliniju tako simpatične izjave. Zločinov, ki jih je ravno Mussolinijeva vlada uprizorila nad zaslužnjimi našimi sobratji in jih še vedno uprizarja naprej, ne moremo podrediti niti najradikalnejšemu tolmačenju nacionalističnega programa. To so prosta kulturna barbarstva, kakršnih niso bili zmožni niti Nemci.

In zato je vsako pomirjenje med nami nemogoče. Dejanja in brutalnosti italijanskih fašistov more oprati le kri in za osvetlo padlih nam jugoslovanskih žrtve bodemo žrtvovali tudi zadnjo kapljico. V tem odločilnem boju nam bo ljubo, če bomo z uspehom lahko apelirali na prisego »Zvestoba za zvestobo« in v skupni fronti se bomo borili za moč Slovanstva.

Če hočemo Slovani igrati v zgodovini vlogo, ki nam pripada po naši moči, igrati jo moramo iz lastnih sil. Brez Romanov in če treba, tudi proti njim.

Cisto gotovo pa proti nekulturni, barbarski Mussolinijevi Italiji...

Maribor proti nemškim koncesijam.

Velika manifestacija nacionalistov proti nenarodni politiki vlade.

V nedeljo se je vršil v Mariboru velik protestni shod, ki ga je na inicijativo Orjune sklical akcijski odbor združenih političnih strank in organizacij.

Kljub neznosnemu mrazu — 6 stopinj pod ničlo — so velike množice napolnile prostrani Slomškov trg do zadnjega kotička. Vlada je nepopisna enodušnost in odločnost proti predznanim nemškim rovarjem, ki znova dvigajo svoje glave in ki bi radi nadaljevali svoje predvojno sistematično raznarodovanje jugoslovanskega naroda Dravske doline. V to svrhu potrebujejo novo žarišče nacionalne nestrpnosti, novo časopisno in tiskarsko podjetje, ki naj bi sejal v mirne vrste našega življenja sovraštvo in odpad od materinskega jezika. Manifestacija je pokazala, da bo naš narod in da bodo naše stranke v bodoče trdno čuvali nad našimi Nemci in v kati zatrli vsak iredentistični poizkus. Zborovanje je otvoril prof. Ribarič, ki je v zanositem govoru pojasnil pomen zborovanja ter očitne nakane nemških prenapetežev, zlasti odvratnega nemškega odvetnika dr. Orosla, ki bi že davno spadal tja, kamor ga vleče njegova odpadniška duša.

Imenom Mariborske Orjune je v temperamentnem govoru dr. Šnu-

derl zagotovil navzoče in tudi odločujoče faktorje, da organizacija junikdar dopustila, da bi nemška hidra, ki nas je tlačila cela stoletja, uživala predprave in nacionalne koncesije v državi, ki se naziva Jugoslavija, za katero je poginilo nebroj najboljših sinov naroda in kateri načeluje vlada, ki je jugoslovanska po imenu.

Nastop Orjune je občinstvo viharno pozdravilo. V imenu posameznih strank so nastopili dr. Leskovar (SLS), dr. Lipold (IDS), g. Šnuderl (NSS), g. Trošt (NRS), g. Mrmolja (SKS) in dr. Šnuderl za mariborsko Orjuno. Viharna je bila zahvala mariborskega narodnega občinstva pozdravu Ljubljane, ki ga je izrekel g. Juvan (Ljubljana). Zbor je enoglasno sprejel nastopno resolucijo:

Kraljevi vladi SHS Beograd.

Neprestano se obnavljajo vesti, da zahtevajo Nemci in da jim vlada obljublja in daje gospodarske koncesije v Mariboru in po celi naši severni obmejni pokrajini. Radi tega opažamo vzdolž cele severne meje v Celju in Ptuj in v Mariboru novo samozavestno nemško nacionalno gibanje, ki stremi za tem, da se obnovi nekdanja nemška raznarodujoča gospodarska in politična nadmoč. Ko so že vesti v letošnji pomladi

glede izročitve gledališča in planinske kočje Nemcem našle vse severne obmejne Jugoslovane edine, je najnovejša vest o podeljevanju koncesije za nemško tiskarno hipoma strnila vse tukajšnje slovenske politične stranke, vsa nacionalna in kulturna društva v stalen akcijski odbor, da budno čuje nad našo narodno posestjo na severni meji.

Tisoči in tisoči slovenskega prebivalstva iz Maribora in okolice, sklicani po tem akcijskem odboru na velik zbor pod vedrim nebom v Mariboru dne 23. decembra 1923 manifestiramo svojo veliko edinost v borbi zoper nemške aspiracije in koncesije. Zahtevamo, da se ukinejo pogajanja in da se zavrne vsaka nemška zahteva, bodisi gospodarskega, narodnega ali kulturnega značaja, ki ni v soglasju z našimi narodnimi in z državnimi interesi.

Mi dovoljujemo Nemcem mirno sožitje in normalni napredek. Svarimo pa jih, da prenehajo s prikritim rovarjenjem proti vladi s hujskanjem na deželi in z oholostjo po mestih. Svarimo jih, da izvržejo fanatične voditelje in da iščejo raje pota sporazumnega dela za gospodarski napredek naše severne pokrajine.

Tisoči in tisoči našega severnega prebivalstva izjavljamo enodušno, da bomo nadaljevali borbo zoper nekdanje zatiralce, če ne zatrejo svojega poželjanja po vladajoči poziciji, in da bomo upotrebili najskrajnejša sredstva, ako ta glas ne bi našel ugodnega odziva.

Maribor, dne 23. dec. 1923.

Viharno odobravanje je vzbudila brzojavka, ki jo je poslal shodu general Maister, ki je po prevratu s svojim odločnim nastopom rešil Maribor nemških tolpa. Brzojavka se glasi:

Odboru za današnji shod. Spomin na one, ki so dali leta 1918. življenje za svobodo tega lepega dela naše svete zemlje, naj nas vekomaj trdno družijo in veže.

Pozabimo strankarska in osebna nasprotstva. Naše misli naj bodo složne in složna naša dejanja!

S to željo, katere uresničenje naj bo cilj vsakega pravega Slovence, Vas vse prav srčno pozdravlja

general Maister p. r.

Maribor, dne 23. dec. 1923.

Upamo, da bo vlada v Beogradu konečno uvidela, da ne more več naprej kupčevati z nacionalnimi interesi za ceno svojega prestiža.

Maribor je naš in bo tudi vedno ostal!

Zahtevajte po vseh restavracijah in kavarnah prvovrstna specialna vina v steklenicah tvrdke GJURO VALJAK, Maribor, Grajska klet.

Program Jugoslovanske nacionalne omladine iz l. 1914.

Napisal dr. Ljubo Leontič, sedanji predsednik vseh OR-JU-NA. Natisnjen v 1. številki revije „Jugoslavija“, Praga.

»Nek se ovaj vijek gordi nad svijema vjekovima.«

Ko se je zazibala naša zemlja, naša moč, ko so vzdrhtele naše grudi, naše duše, bili smo slični črvu, ki grize in razjeda starodavni hrast, da ga prvi udar viharja zlomi in zruši. Bili smo črvi, ko nas je v neslišnem, nečutečem delu prekinil oni nagli razmah našega pritaženega življenja, uspavanega Marka, ki je z groznim, silnim, elementarnim zamahom presekal na mah petstoletni voz.

Čuteči strahotni kontrast v stilu delovanja smo obstali v nemem molku, nismo mogli biti več še nadalje skromni, jalovi in čemerni, ker nismo imeli moči, da dovršimo pričeto delo. — V onem svetem času, ko se nam je zdelo prodiranje vojske častitljivega kneza kot svečan pohod osvete in pravice. Medtem ko je po Balkanu kosila življenja najkrutejša resničnost, smo mi vsi obstali v fanatični ekstazi vernika pri vzvišenem obredu polnem misterija.

V razvoju našega nacionalnega vprašanja sta dva značilna pojavit. Prvi ob začetku našega preporoda, drugi v poslednji njegovi fazi. »Ilirizem« in — bulgarska vojna. Prvi, »utopistični-romantični« pogled na cel jugoslovanski problem, drugi, kulminacija separatističnega in destruktivnega delovanja. Ilirska utopija, ko bi ne bila prinesla nobene druge koristi, s svojim skupnim dialektom je položila temelj srbohrvatskega edinstva. Realna separatistična politika in fanatična propaganda službene Bulgarije pa je dovela do bulgarskega naroda do — poraza. Čeravno je ilirizem geneza idej, s katerimi stopamo sedaj v javnost, je naš nastop pospešila Bregalnica. Značilno je, da se je ilirizem pojavil v onem delu našega naroda, ki je most med Srbi in Slovenci, značilno je, da se je bulgarska vojna zanetila radi onega dela naše Nacije, ki tvori prehodni stadij od Srbov k Bulgarom. Paradoksen je fakt, da sta ilirizem s svojim pozitivnim delom in bulgarski negativni separatizem največ doprinesla k rešenju splošnega jugoslovanskega vprašanja. Pa i ako ne bi bilo nebroj drugih argumentov v politični in kulturni zgodovini južnih Slovanov, ta dva pojavit, ekstremna v času in kraju, po vsebini in obliki, bi bila za nas zadostna argumenta, da smemo trdimo:

Problem južnih Slovanov, kulturni in politični, mora in more se rešiti z evolucijo ali revolucijo, zlepa ali zgrda — samo v jugoslovanskem smislu!

Verujemo v silo, razvoj in zmago idej, ki so izzvale po potrebi, torej logično posledico neomajne zakonitosti, zvezane z vsem onim, kar je neposredno minulo. A v sedanosti smatrajo se slične živemu organizmu v eni celoti obsegajoče jedro problema in vse detajle podrejene celoti in z njo harmonične. Verujemo v zmago jugoslovanskega edinstva, v življensko silo idej, ki so v vseh najznačilnejših etapah našega razvoja vznikne na površje. V preteklosti so bile nejasnih kontur, izpovedane samo od naših največjih genijev, sedaj so globoko zarežane v možgane in srca najširših slojev našega juga, točno odrejane in določene.

Ono, kar je bilo za časa ilirizma prazna utopija, je danes od vseh političnih realnih načel najrealnejše.

Ideje, ki so nam jih vcepili geniji jugoslovanstva: Gubec, Gundulič, Gaj, Vraz, Karadžić, Njegoš, Mažuranič, Preradović, Starčević, Strossmayer in ki imajo živga reprezentanta v Meštroviću, so last celokupne naše inteligence. Oni so nam jih z oporoko zapustili, mi bomo izvršili njih poslednje in najvišje volje.

»Tja bomo našli pot...«

Preje ko stopimo na pozorišče z idejami, ki jih hočemo radikalno in dosledno brez strahu propagirati in izvajati odkrito in javno vkljub vsemu cinizmu in skepsi naše sredine, katera je ravno radi tega padla v impotentno resignacijo, ker se je dala varati z neplodnim separatističnim delom, je potrebno, premotriti našo moč, absolutno in v relaciji z faktorji, ki nas obdajajo. Ne bo odveč, ako še enkrat naglasimo naš politični položaj, da se tim jačje pokaže absurdnost naše kratkovidne separatne politike.

Obkroženi z železnim obročem velikih narodov, kulturno jačjih in politično organiziranih, bi mi, i ako ne bi obstajali vsi pogoji za ustanovitve jake, homogene jugoslovanske celote, morali gledati, da se kot heterogeni elementi združimo, da očuvamo svojo ogroženo eksistenco. Nemčija — odbana od strani od rasnih, močnih organizmov, francoskega in ruskega, a na severu ovirana v svojem razvoju od vladarice morja — vpada v vso svojo težino ekspanzivne sile, katera vedno raste, preko Trsta na nas. Italija, pomorska država par excellence, ki vidi svoje življensko vprašanje v obdržanju premoči v Sredozemskem morju, se žilavo drži Jadrana, svoje edine sigurne operacijske baze. Madžari, v težnji na morje, s svojo brutalno močjo udarijo na most, ki spaja slovenski del naše Nacije s hrvatsko-srbskim, da nas za vedno razbijejo in Slovence predajo na milost in nemilost Nemcem in Italijanom. (V zgodovini so Madžari že enkrat usodepolno upadli kot klin med severne in južne Slované). Ako si osvoji nemški imperij Trst, pokopana je naša nada v našo bodočnost, propade li slovenski del našega naroda, ki čuva v gorah kot predstraža na severni, naravni meji Jugoslavije. Potem je odprta pot nemškemu prodiranju preko hrvatskih in slavonskih ravnin tja do Srbije in — preko nje. Odkrit pogled v bodočnost nam kategorično diktira, da podpremo Slovence moralno in materialno — in to tudi takrat, ako bi njihova današnja generacija udarila v divergentno smer. Njihov obstanek je našemu nacionalnemu bistvu »conditio sine qua non«. Naš kulturni zastoj ima brez dvoma svoje razloge v politični neurejenosti. A kar je najtragičnejše v našem problemu, je, da so ravno v tej politični razcepljenosti tuji kulturni vplivi našli najboljše pogoje, da so vrinili svoje elemente v naša razdvojenata plemena in s tem še jačje udarjajo razliko, ki bi med nam nastala že itak vsled različnih življenskih prilik. Vsi ti objektivni razlogi so nas dovedli do zaključka, da je skrajni čas, da naše divergentne tendence izenačimo in složimo v eno rezultanto.

Ujedinjeni bomo postavili zid, ki bo odbijal nemški »Drang nach Süden und Osten« in prisilil Nemce, da svoja življenska vprašanja rešujejo v borbi na najširših frontah s svojimi najbližjimi sosedi. Ujedinjeni bomo opozorili Italijo, da je vzhodna obal Jadrana lahko samo v oblasti onih, katerih je zaledje. Madžari bodo samo z nami, a nikdar proti nam, ker iščejo pot svoji industriji in trgovini. Ujedinjeni bomo mogli napredovati, ker socialne reforme se izvajajo uspešno samo na obširnem terenu in potem bomo mogli te reforme prikriti svojemu nacionalnemu karakterju. Naš kulturni napredek bo šele tedaj zajamčen, ko bo zajamčena eksistenca naših kulturnih delavcev in svoboda njih delovanja; a obseg njih vpliva tedaj, ko bode širši kot danes.

Vprašanje je samo, ako smo mi omladina poklicani, da iznesemo te ideje in če je sedaj pravi čas, da nastopimo z njimi.

Smo in je tudi čas za to!

Omladina je najsvobodnejša separatističnih prejudicov; ona je tudi drugače dostopna širšim idejam, ona je borbena in zmožna, da prevzame to na sebe. Ker pred seboj vidi dolgo vrsto let, da lahko svoje ideje privede do uresničenja. V omladini je idealizem, polet in volja; ona — rekel bi — že s svojim instinktom najde najprikladnejši način nacionalne samobrambe. Sedanja doba, ki se z večjo pravico kot kedaj preje lahko imenuje stoletje nacionalizma, doba, v kateri je prvokrat nacionalni moment zaigral močnejšo vlogo v mednarodnih zapletljajih, doba, v kateri je rešen problem anacionalne Turčije in v kateri prihaja spontano in vehementno na površje vprašanje nacionalne države v obče, doba, v kateri se vse naše sile koncentrirajo v eno točko, v eno željo — je najprimernejša, da se položi širok temelj, na katerem naj se v prvi vrsti organizira naša omladina po celem jugu, da počaka strnjena bodočih dogodkov in stopi pripravljena v borbo, ki se neposredno predvideva in radi katere je vsak atom naše moči dragocen. Svestni si svojega poziva, prilik in časa, v katerem živimo, cilja in pota, po katerem bomo prišli k njegovemu uresničenju, povdarili smo svojo smer v trdnem prepričanju, da poleg srbo-hrvatskega edinstva ni mogoč vzmah hrvatskega ali srbskega separatizma in da znači napredovati, korakati s Slovenci k Jugoslovanstvu.

Mi smo jugoslovanska nacionalna omladina.

Rezultati znanosti v vprašanju južnih Slovanov so deljeni: eni trde, da razlike med Slovenci, Hrvati in Srbi obstoje že od časa preseljevanja na jug, drugi zopet, da so nastale kasneje. Mi konstatiramo fakt: razlike obstoje in gremo naprej...; ker za nas je važno samo to, da so dani predpogoji, da Slovenci, Hrvati in Srbi postanejo ena nacionalna celota.

Ako smo bili eno — hočemo, da ostanemo eno. Ako nismo bili eno — hočemo da postanemo eno.

Mi nismo samo Južni Slovani, mi hočemo, da bomo Jugoslovani.

Ne smemo dovoliti, da se brez sodelovanja naše narodne volje ali — kar je še slabše — z našo voljo separatni nacionalizmi še dalje razvijajo.

Tudi če bi bili usmerjeni paralelno, sestali bi se šele — v neskončnosti. Ker se pa razvijajo v divergentnih smereh, ni nobenega suma, da se morajo v doglednem času križati. Razvoj separatne plemenske kulture (razmnoževanje knjig, divergentni razvoj jezika potom eliminiranja elementov, ki so nam skupni), naglašanje posebnih interesov ter odgajanje širših slojev v izrazito separatističnem duhu — vse to ustvarja vedno večje težkoče v izvajanju unifikacije.

Naša dolžnost je, da preprečimo vsak nadaljni separatistični razvoj, ki slabi celoto in krha moč ter onemogoča, da bi se Nacija s takimi zmožnostmi povzpela do pravega izraza in postala produktiven faktor občedoloveške kulture. Da to preprečimo, nam je dolžnost, ker je to protivno našemu obstanku — toraj tako nekulturno, kot nemoralno. Ta dolžnost nam ustvarja pravico in dolžnost obstanka. To je naša nacionalna in kulturna dolžnost.

Separatističnim težnjam, ki hočejo svoja plemenska obiležja usiliti drugim plemenom, ki se pa čutijo za tako »asimilacijo« nesposobne in iščejo elemente, katere hočejo karakterizirati in specificirati kakor posebno slovensko, hrvatsko in srbsko individualnost, — postavljamo nasproti živ, silen, aktivni, sintetični jugoslovanski nacionalizem, ki v južno-slovenskih plemenih najde elemente, da označi Slovence, Hrvate in Srbe kot eno edinstveno jugoslovansko Nacijo.

Mi smo Jugoslovani, a nismo partikularno Slovenci, Hrvati, Srbi — mi smo Jugoslovani, ker smo Slovenci in Hrvati in Srbi.

Naš cilj je popolno ujedinjenje Slovencev, Hrvatov, Srbov v en edinstven narod z vsemi onimi kriteriji, ki označujejo narod kot individualnost, in to vse zato, da tem lažje pride do svoje popolne veljave in da kot činitelj svoje individualne jugoslovanske moderne kulture pripomore s svojim pozitivnim delom do obče človečanske kulture.

Naše nacionalistično delo ima te smeri: (negativno) da iztrebi vse tuje elemente, ki so bili vsled različnih političnih prilik razdiralni, ki so še jačje poostriili separatistične težnje in poedinim plemenom te nacionalne celote vcepili obiležja, ki ne harmonirajo s celoto; da uniči one provincialne vplive, ki predpostavljajo poedine interese koristi naše nacionalne celote; da ubija vsako servilnost in malenkost, tako v poedinu kot v celoti; (pozitivno) da propagira vse ono, kar pospešuje ujedinjenje, da goji vse one elemente, ki so že skupni in Slovincem, in Hrvatom, in Srbov; da sprejema in razvija one, ki še niso skupni, a imajo predpogoje, da postanejo skupni, pri tem se pa odreči vseh prejudicov eminentno slovenskih ali hrvatskih ali srbskih. (Vprašanje jezika prepuščamo času, naravnemu razvoju in izenačenju. Vprašanje pisave je treba rešiti čimpreje.)

Zato pa mora omladina vstopiti v vsa naša društva, v vse korporacije, v vse ustanove, da poda nacionalistični karakter vsemu našemu javnemu in privatnemu življenju. Delovanje jugoslovanske nacionalistične omladine se mora razširiti na vse narodne sloje. Ko se izvede solidna organizacija po vseh vseučiliških mestih, bo omladina posvetila posebno pažno tlačnemu delavskemu razredu in našemu nezavednemu seljaku, delujoč v smislu socialne pravice za njih ekonomski in kulturni povzdig ter za ureditev higijenskih razmer (organizacije, čitalnice, predavanja, skupščine, brošure, listi itd.). V ženskem vprašanju omladina ne vidi samo borbo za sodelovanje žene v politiki; zato bode pa delala za izboljšanje socialnega položaja žene, za njeno nacionaliziranje, za njeno izobrazbo kot mati in žena.

V političnem pogledu nas vodijo ideje radikalnega demokratizma: svoboda poedinca, enakost v pravici in dolžnosti, ujedinjenje i svoboda naroda in njegova suvereniteta v državi. V socialnem vprašanju ne vidimo samo ekonomski, temveč tudi etični problem, a za reševanje tega vprašanja vidimo najrealnejšo pot v »državnem socializmu«.

V kulturnem pogledu: popolna svoboda delovanja in snovanja omejena z moralno dolžnostjo podrediti sebe celoti in žrtvovati svoje sile ideji. V svojem kulturnem delovanju se bo omladina čuvala vsakega nekritičnega presojanja tujih idej na naše zemljišče, predno jih ne prilagodi našim potrebam in prilikam, našemu tipu in karakteru; a potrudila se bo, da v naši nacionalni duši najde vse one kulturne elemente, iz katerih se lahko razvije naš posebni svetovni nazor. Razume se, da bo naša evropsko izobrazena omladina motrila vse sodobne pojavit kulturnega sveta in se potrudila, da i mi gremo vzporedno z ostalo Evropo. Posvetila bo veliko pažno onemu globokemu, humanemu verskemu čutu našega človeka in ne bo rušila stare vrednote prej, dokler ne najde v zameno novo pozitivno »dobro in lepo«. Omladina različnega verskega naroda bo spoštovala privatne verske čute, ali ostala bo vedno radikalno antiklerikalna, odbijajoč vsak razdiralni vpliv klerikalizma, ki je i proti

POZOR!

L'UNION

francoska zavarovalna družba v Parizu
Osnovana leta 1828

Glavnica 800 milij. frankov.
Prevzema požarna in življenska zavarovanja vseh vrst.

Generalno zastopstvo za Slovenijo:
Ljubljana, Sv. Petra c. 33
Agilni zastopniki se sprojemajo.

Damsko in moško

Manufakturno blago

po znatno znižanih cenah

priznana najboljših angleških, čeških in drugih tvornic se dobi pri

SNOJ & MODIC

Prešernova ulica št. 3
v palači Mestne hranilnice.

Priložnostni nakup
za božična in novoletna darila.

POOBlašČENI DOBAVITELJ VSEH UNIFORMSKIH POTREBŠČIN OR. JU. NA.

LJUBLJANA

PETER CAPUDER

VIDOVDANSKA 2

Zahtevajte brezplačen cenik, navodila za mero in plačilne pogoje

Pazi!

Aleksandrova c. št. 12.

Kljub vsemu so moške obleke, raglani, zimske suknje, jopiči za lov in šport i. t. d. pri tvrdki

najboljše kakovosti

J. MAČEK

in najcenejše.

Oglejte si brezobvezno največjo zalogo v trgovini. — Dobavitelj — Državne železnice. —

kulturnemu i političnemu edinstvu. (Klerikalizem je organizirani vpliv cerkvene moči na politično, državno moč). Omladina bo ščitila svobodo znanosti.

S svojim delom stoji omladina visoko nad vsemi našimi političnimi strankami, ne samo iz taktičnih razlogov, temveč principiarno: politično strankarske agitacije lahko oslabe in razkosajo njeno moč in nezadovoljivo delujejo na individualni razvoj in osebno izobrazbo. Ker nam je največja potreba čimveč individualnih delavcev, mora omladina v svoji sredini čuječe paziti na vzgojo poedinca, njegovo strokovno izobrazbo, občo izobrazbo in formiranje karakterja. Z ozirom na današnje politične razmere bo omladina delovala dosledno sintetično na temelju kooperacije naših že obstoječih organizacij, vodena pri tem vedno in v vsakem slučaju po načelu, da se provincialni interesi morajo podrediti našemu glavnemu cilju.

Mi smo izraz dogodkov, ki so se odigrali pred našimi očmi. Mi smo rezultanta tajnih sil našega močnega naroda, ki so se začele buditi izza balkanskih zmag. Mi smo sinteza idej, ki so bile južnemu Slovenstvu vodenice v vseh historičnih momentih. Mi smo logična posledica brezplodnega separatističnega dela vseh naših strank. Vsak vek je imel svoje predstavnike. Močni tipi so udarili pečat svoji dobi — sinovi bojevnikov bodo nosili v sebi moč ustvarjanja in ta čas bo ustvaril nove ljudi, ki bodo korakali k svojemu cilju v neprodni, neomahljivi falangi, utrjeni, gibki in premeteni kot omladina Likurgove Špante; priprosti, modri, trezni kot atenski meščani, prožeti z duhom reda, discipline, stolicizma nalik starim Rimljanom; noseč v duši vse ono lepo in dobro, kar so jim zapustili slovanski očetej, gledajoč mirno smrti v oči kot batjuška Rus.

»Boj se onoga, tko je vikó bez golema mrijeti glada.«

Gornji program, ki je izšel majnika leta 1914. v prvi številki revije »Jugoslavije«, glasila jugoslovanske nacionalne omladine, prinašamo kot epilog našemu prvemu kongresu in kot komentar njegovim programatičnim izvajanjem. Prinašamo ga v celoti, da izpriča pred prijatelji in nasprotniki, da pokret jugoslovanskega nacionalizma ni nikak posnetek italijanskega fašizma, kot se nam dostikrat očita. Ideja Orjuna je vzklikla v srcih omladine v najtežji dobi našega narodnega življenja. Hranila in čuvala jo je skozi vsa dolga leta vojnih grozot in utrjevala narod v veri v bodočnost v času, ko so ga sramotno ali pa strahopetno zapustili njegovi voditelji.

S svojim delom je pripomogla omladina k ustvarjanju velike, svobodne in neodvisne Jugoslavije in zato je tudi upravičena, da v njenem vodstvu zamenja ljudi, okamenela v predvojnem avstrijskem birokratizmu.

Pred desetimi leti je bil pisan naš program in danes ga izvajamo za vsako ceno. Pomemben slučaj pri tem je, da stoji na čelu organizacije jugoslovanskih nacionalistov avtor gornjega programa, dr. Ljubo Leontić.

On nam je jamstvo za dosego naših ciljev!

Novoletno darilo režima.

V **MAR BORU**: nemška banka, nemška tiskarna, burševski ples, Silvester-Feier.

V **PTUJU**: Silvester-Feier v navzočnosti posl. Schauerja in Krafa.

„Le v eni stvari se bomo in ne poznamo kompromisa — v nacionalni misli.“

Dr. Ravnihar, dr. Sajović & comp.

Italijanski glas o Orjuni.

Tržaški »Piccolo« je pred kratkem priobčil članek »Politične organizacije v Jugoslaviji«, v katerem se precej obširno peča tudi z našo organizacijo. Pisca, g. Leonardu Carliju, se sicer ne more odrekati volje do objektivnosti, vendar je priobčil v svojem spisu mnogo netočnosti, ki pričajo, da pač ne pozna točno razvoja našega pokreta.

Popolnoma pogrešno je njegovo naziranje, da je pokret jugoslovanskega nacionalizma imitacija Mussolinijevega fašizma. Resnica je, da je nacionalno gibanje, ki se je po vojni začelo uveljavljati več ali manj po vseh državah kot protitež anacionalnemu komunizmu, zadobil gotovo obliko najprej v Italiji v zvezi bojevnikov (fascia). Navzlic temu pa datira italijanski nacionalistični pokret šele izza poraza pri Kobaridu, katerega je poleg nezmožnih generalov zakrivilo v veliki meri predvsem popolno pomanjkanje nacionalnega ponosa in narodne zavestnosti pri italijanski vojski. Iz teh prvih početkov je pod vtisom grozeče komunistične nevarnosti vzrasla danes močna fašistovska organizacija, ki je, dasi v manjšini, imela pogum in voljo, zrušiti vladu in prevzeti državno krmilo v lastne roke.

Temu nasproti sledimo začetke jugoslovanskega nacionalnega pokreta daleč v predvojno dobo, po balkanski vojni pa vidimo tu že gotovo organizacijo jugoslovanske nacionalne omladine s točno izražanim programom, ki ga je priobčila v svojem listu. Pokret, dasi osnovan v sovražni nam državi Avstriji, je nosil vse one značilne znake in vseboval vse glavne smernice, ki vodijo današnje Orjuno do končnega cilja. Povdarjal je izrecno potrebo političnega, ne samo kulturnega ujedinitvenja vseh Jugoslovancev in že takrat smo širili med ljudstvo dogmo o enotnosti vseh treh plemen, Srbov, Hrvatov in Slovencev. Današnja naša organizacija ni niti po ideji, da celo ne po osebah, novo gibanje, temveč logična posledica in nadaljevanje predvojnega revolucionarnega nacionalističnega vrenja in

gibanja. Prilagodena samo novim razmeram vrši Orjuna samo nalogo, v katere izvrševanju je padel Avgust Jenko kot srbski komita in umrl Endlicher v avstrijskih ječah, v katerih je za isto stvar trpelo nebroj drugih. Če bi hoteli v primerjanju nacionalističnih pokretov iskati kopiranja, bi mnogo prej lahko trdili to o fašizmu, kakor pa obratno.

Enako pogrešno je pisateljevo mnenje, da se je naša organizacija rodila iz Narodne odbrane. Ta izrazito revolucionarna in teroristična organizacija je v predvojni Srbiji stremela predvsem po združitvi vsega srbskega dela našega naroda. Naravno je pri tem delu naletela na najsimpatičnejši odziv ravno pri jugoslovanski nacionalni omladini, ker se je njeno delo v velikem krilo z nacionalističnim programom. Ker je narodna odbrana naš pokret tudi znatno podpirala, so bili naravno stiki med obema skupinama najtesnejši, vendar ni bilo direktne idejne skupnosti. Zato tudi danes, kakor tesne so tudi medsebojne zveze, obstoji tako »Narodna obrana«, kakor tudi »Orjuna«. Naš nacionalistični pokret je vzklik samolastno edino iz vrst predvojne revolucionarne omladine in tudi v povojni dobi ga odlikuje osvežujoči dih revolucionarnosti, s katero je oživel marsikatero nacionalno organizacijo, med drugimi narodno odbrano samo, kateri »Piccolo« po krivem pripisuje očetovstvo Orjuna.

Točnejši so podatki, ki jih pisatelj navaja o vzrokih, da nacionalni pokret pri nas ni zavzel takega razmaha, kakor v Italiji. Dočim so bile vse italijanske vlade, če že naklonjene, pa vsaj popolnoma indiferentne napram fašistovskemu delovanju, vzdrževati mora Orjuna skoro enako močno fronto napram režimski vladi, kakor napram protidržavnim elementom. Istotako moramo mi trošiti mnogo energije za ustvarjanje edinstvenega jugoslovanskega nacionalnega prepričanja, dočim je fašistovski pokret od vsega začetka operiral z maso, ki je pri vsej svoji politični razdvojenosti

bila enotna v nacionalnem oziru. On samo utrjuje in učvrščuje pri italijanskem narodu nacionalistično čustvovanje, dočim mi šele gradimo in vzgajamo temeljno prepričanje, zavest nacionalne enotnosti in skupnosti vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Velika razlika in obenem dokaz diferenciranja med Orjuno in fašizmom je politični cilj. Dočim dokazuje zadnji dnevno imperijalistično razpoloženje, stremi Orjuna samo po popolnem osvobojenju in političnemu ujedinitvenju vseh Jugoslovancev, ne lasti si pa in tudi ne propagira ekspanzivne politike napram tujerodcem. V tej razliki leži tudi upravičenost našega obstanka, dočim bo mogoče fašizmu ravno njegova preekspanzivnost in nacionalna nestrpnost kamen spodtike, na katerem se bo razsul njegov liktorski sveženj v navadne palice.

Ta razlika je konečno tudi vzrok, da si stojimo s fašizmom, dasi v bistvu sorodnim pokretom, nasproti kot najhujši sovražnik, med katerimi se vodi boj brez premirja in brez obzirov.

Restavracija in kavarna „ZVEZDA“.

KONCERT

nove ciganske kapele

bo vsak dan v kavarni od 17. do 19. ure. Od 20. do 22. ure v restavraciji in od 22. ure dalje zopet v kavarni. Kapelelik Rado Šandor. Prvovrstna kapela, došla iz Osjeka. Atraktivna prve vrste.

Kronika.

Leta 1867. je bil v pokojni Avstriji izdan zakon, po katerem sta bila obtožena predsednik oblastnega odbora inž. Kranjec in predsednik Orjuna v Slov. Bistrici dr. Derhovšek, ker se je svoječasno vršil občni zbor navzlic prepovedi oblasti. Znano je, da je oblast hotela prepovedati pravilno naznanjeno zborovanje samo na pritisk nemčurjev in klerikalcev. Zbor se je vršil vseeno in sledili so znani Slovenje-Bistriški dogodki. Ker na naši strani niso mogli ugotoviti druge krivde, obtožili so goriimenovana funkcionarja prestopka proti slavnemu »najnovejšemu« zakonu iz leta 1867. Dvakrat sta bila oproščena z motivacijo, da je zakon že razveljavljen s poznejšimi naredbami modernejše vsebine. V zadnji inštanci sta pa bila obsojena vsak na 150 Din globe, ker so gotovi ljudje bili mnenja — kar je staro, to je dobro. Živio moderni zakon iz leta 1867.

Sestanek veleizdajnikov iz leta 1914. Kakor poroča »Pobeda« iz Splita, se je vršil tam na dan kraljevega rojstnega dneva sestanek onih Jugoslovancev, ki so v l. 1914. za svoje prepričanje trpeli po ječah in taboriščih. Sestanka so se udeležili med drugim tudi bivši internanci, sedaj člani direktorija Orjuna Bartulović in Čulić. Sklenjeno je bilo, da se prihodnje leto, ko praznujemo desetletnico vojne, skliče širši sestanek. Umestno bi bilo, da se tudi v Sloveniji združijo vsi oni tihi revolucionarji z ljubljanskega gradu in graških ječ. Če ne bi imelo nobene drugega pomena, bil bi zadosten vzrok to, da enkrat zopet pogledamo, kje so bili leta 1914. oni voditelji, ki danes okrašeni z redovi sv. Save vpijejo, da so oni zrušili Avstrijo in ustvarili Jugoslavijo. Razkrinkati moramo pred narodom njegove lažnlive rodoljubne voditelje, ki nosijo red sv. Save na istem mestu, kjer so nosili Franz Josefs Orden.

Lepa prilika za to bi bil sestanek veleizdajnikov, katerih v Sloveniji ni ravno malo.

Prvorazredni moderni brzopisalni stroj „STOEWER“. Zastopstvo Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/L.

Zahtevajte povsod samo

„IDES“ antracen črnilo katero je v korist „Jugoslovanske Matice“.

POZORI Stara, priznana solidna trgovina z oblekami J. MAČEK se je preselila na Aleksandrovo cesto 12 (hiša Polkojnirskega zavoda), kjer prodaja še nadalje po znatno znižanih cenah.

MANUFAKTURNA VELETRGOVINA
LJUBLJANA
FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 4.
HEDŽET & KORITNIK
TELEFON ŠTEV. 75.

BRZOJAVI: HEDŽET.

Proti Avstriji. »Klub dobrovoljcev« v Mariboru je izdal knjigo dr. Ljudevita Pivka »Proti Avstriji«, ki odkriva znamenito zaroto v bosanskem bataljonu V. b. h. I. (leta 1917) in slika priprave k carzanskemu podjetju (17. IX. 1917) ter delovanje jugoslovanskih dobrovoljcev na italijanski fronti. Carzansko afero, o kateri je bilo od septembra 1917 do konca vojne mnogo hrupa v generalnih štabih in nazadnje tudi v parlamentih in časopisju, so imenovali največje izdajstvo, kar jih pozna vojna zgodovina.

Knjiga je opremljena z nazornim zemljevidom odseka Val Sugana. Tiskana je na močnem belem papirju in stane broširana 10 Din.

Med vsem jugoslovanskim dobrovoljskim pokretom je najbolj značilen pojav dr. Pivka. On se ni zadovoljil s tem, da je pobegnil v antantne vrste, temveč je mesece in mesece kot avstrijski oficir vzdrževal zveze direktno v fronti z antantnimi trupami. Izdelal je do zadnjega detajla načrt za predor avstrijske fronte v sektorju Val Sugana. Siroko zasnovano podjetje se je izjalovilo edino iz vzroka, da je imel Pivko opraviti z Italijani — ljudmi širokih ust, a nezmožnih večjih in odločnih dejanj. V predstojeci knjigi, ki ni samo odlomek vojne zgodovine, temveč istočasno tudi dokument zavestnega revolucionarnega delovanja jugoslovanskih dobrovoljcev, je podrobno opisal vse podjetje in deloma tudi nadaljno delovanje njegove dobrovoljske čete. Pivkovi dobrovoljci, med katerimi se je nahajal tudi predsednik našega oblastnega odbora, br. inž. Ferdo Kranjec, so širili na italijanski fronti med avstrijskimi četami revolucionarno razpoloženje. Njihovi uspehi niso bili popolni, ker italijanske oblasti niso imele nikdar pravega zupanja do Jugoslovancev, deloma pa tudi vsled tega, ker takratna srbska

vlada in tudi jugoslovanski odbor z dr. Trumbičem niso pokazali pravega razumevanja za dobrovoljski pokret. Ze takrat sta se križala pojma Jugoslavije in Velike Srbije in iz te neenotnosti so drugi kovali svoj kapital. Pivkove pripombe o tej stvari so značilne za razvoj naše misli in zato je potrebno, da njegovo knjigo pozna in bere vsak Orjunaš. Klub dobrovoljcev v Mariboru bo v prihodnjih mesecih izdal še nadaljne Pivkove spise in prepričani smo, da bodo knjige naletele na simpatičen odziv zlasti med našim članstvom. Pozivljamo naše organizacije, da prevzamejo razpečevanje teh knjig, ki tvorijo važen odlomek zgodovine jugoslovanskega nacionalističnega pokreta. Knjige se naroča pri klubu dobrovoljcev v Mariboru, Razlagova ulica 11, ali pa direktno pri pisatelju. Skrbite, da pride dr. Pivkova knjiga v roke vsakemu članu in članici.

Pri drž. upravi i. žel. v Ljubljani je v službi neki inženjer Czechak, katerega pristno germansko srce se ni moglo preboleti in doumeti dejstva, da je javnemu nameščencu potreba v šestem letu našega osvobodjenja izpod blažene nemške pete, da se vsaj za silo priuči uradnega jezika, ako hoče jesti naš kruh. Czechak se naduto štuli v uradu z nemščino in je še toliko nesramen, da si upa nadlegovati ostalo uradništvo za popravljanje svojih v nekako indijansko strahovito zverženi slovenščini pisanih aktov. Ne zdi se mu vredno priučiti se službenemu jeziku, katerega je povsem nezmožen, ako tudi že nad tri leta služi pri i. ž. Czechakova antipatija proti slovenščini je menda njegova latentna slabost. Svoječasno je poročalo »Jutro«, da je bil on tisti buršak Czechak, kateri se je toliko prizadeval, da je bilo več sto slov. visokošolcev izključenih v letu 1919 iz avstrijskih visokih šol radi znanih mariborskih dogodkov. Czechak je k

temu previdno molčal in cela stvar je zaspala. Da celo že dvakrat je Czechak izvanredno avanziral.

Južna železnica je bila v avstrijski dobi najhujša in najvnetejša propagatorica germanizacije. Nbroj časopisnih vesti priča, da še vedno vlada stara germanizatorična ideologija na nekaterih mestih pri južni železnici.

Ker čl. § 4., točka 6 službene pragmatike o saobračajnem osoblju izrecno prepoveduje sprejetje v drž. službo osebam, katere niso dovolj zmožne urad. jezika, upamo, da bo gospod generalni direktor dal takoj odstaviti tega človeka; ker tudi v Sloveniji nočemo naših germanskih makedonstvujučih v javnih službah.

Nekdanje visokošolce in prizadete pa prosimo, da nam javijo najnovejša podatke o Czechaku, da mu lažje olajšamo in pospešimo njegov odhod iz naše države, ker možina še druge in večje grehe baje na vesti in za takega škodljivca ne sme biti mesta niti kruha v naši državi, najmanj v državni službi.

Važna odločba. Kr. stol sedmorice v Zagrebu je ugodil ničnostni pritožbi rudarjev trboveljske premogokopne družbe proti razsodbam celjskega okrožnega sodišča, s katerimi jih je spoznalo krivim po členu 11 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, ker naj so z razširjanjem letakov zadrževali svoje delavoljne tovariše od dela. Vrhovno sodišče je utemeljilo svojo odločbo s tem, da pomeni v tem členu nahajajoči se glagol »sprečevati«, — ne kakor se je prestavilo v »Uradnem listu« »skušati zadrževati«, — marveč »onemogočevati«, vsled česar so kazniva samo taka dejanja, s katerimi se skuša napraviti resnično oviro, ki bi mogla fiktivno onemogočiti delavoljnih delavcev ter da imajo delavci pravico do stavke in da bi bilo v nasprotju s to pravico, ako ne bi smeli s prigovarjanjem, navduševanjem in

širjenjem letakov stavke organizirati in voditi. Po tej odločbi kr. stola sedmorice se člen 11 čakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi stvarno krije z odločbo dosedanega koalicijskega zakona z dne 7. aprila 1870 št. 43.

Ta razsodba kr. stola sedmorice je odločilne važnosti za naše rudarje, ker se jim je ž njo priznalo, da imajo pravico do stavke in s tem pravice do obstanka. Po stavki, ki je bila zlomljena s pomočjo oblasti, ki so napačno tolmačile člen 11 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, je trbov. prem. družba začela svoje delavce še bolj izkoriščati, kakor je to delala do stavke. —

Poštni direkciji v Ljubljani. Naša razkritja o sramotnih razmerah v policijskem komisarijatu na Rakeku so imela za posledico, da je tamošnji policijski komisar Predić pobesnel. V svoji prvi jezi je službeno poveljal na odgovornost uradnico poštnega urada na Planini. Obdolžil jo je, da je izdala uradno tajnost. Uradoval je na vse načine, toda brez uspeha, kajti gospodična je seveda popolnoma nedolžna. Sedaj pa vprašamo slavno direkcijo pošte v Ljubljani, s kakšno pravico se vmešuje komisar Predić v njeno uradno poslovanje? Kdo mu daje pravico do inkvizicije proti njenemu organu? Ali bode tudi štutila svojo uradnico proti tako nesramnemu očitanju in vmešavanju v njene uradne posle? Upamo da. Prepotentnega Predića pa bomo mi naučili postav.

Ironija. V času, ko ima radikalni režim milijone za hak, ko daje Nemcem koncesije en mas ter jim hiti ustanavljati in obnavljati šole vseh vrst, poginja edina Trgovska akademija v Sloveniji radi pomanjkanja podpore od strani taiste vlade. Tako smo srečno prišli do tega, da so prisiljeni leto po sprejetju ustave vzdrževati starši ta nepotreben zavod popolnoma protustavno z enormnimi šolskimi prispevki Din 50

na mesec. Poleg tega je večina slušateljev akademije sinov uradniškega stanu, ki jedva živi ob kruhu in vodi, ne pa od milosti in veličine sive brade ovaj — Pašiča. Nemci pa se nam smejejo v pest in Schauer lahko lojalno hajla po nemških šolah, ki jih tako velikodušno podpira narodno čuteča samo-radikalna vlada. Paclens.

POZORI!

Več otroških vozičkov, kolesa z gomo se poceni prodajo že od Din 250.—. Ljubljana, Zvonarska ulica šte. 1.

Perilo, kravate ter razno modno in galanterijsko blago najsolidnejše pri JAKOB LAH, Maribor. Glavni trg šte. 2.

Priporočila se terpentinovno čistilo (krema) za čevije tvrdke »SOČA« v Polčanah.

Zahtevajte povsod našo domačo KOLINSKO CIKORIJU izvrsten orlodek za kavo

Gospodu odgovornemu uredniku »Orjuna« I. Galzinji v Ljubljani. Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu šte. 53 z dne 11. novembra t. l. pod naslovom »Opozorjamo redukcijo rad«, Vas prosim, da objavite v smislu § 19. tiskovnega zakona na istem mestu ter pod istim naslovom v prihodnji številki Vašega lista sledeči popravek: 1. Ni res, da sem pristojen v Trst in da bi optiral za Italijo; res je, da sem pristojen v Ljubljano. 2. Ni res, da nimam nobenih zaslug za našo državo; res je, da jih imam. 3. Ni res, da vlada v moji družini samo tuj jezik; res je, da vlada tudi slovenski jezik. — V Ljubljani, 18. decembra 1923. — Oskar Štrekelj pristav drž. železnici pri inšpektoratu v Ljubljani.

Trgovska banka d. d., Ljubljana

naznanja,

da se je preselila
iz Šelenburgove ulice šte. 1

v lastno stavbo na

Dunajski
cesti
4.

Kapital in reserve 17.500.000 Din

Izvršuje
vse bančne
posle najtočneje
in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska. — Telefon: 189, 146, 458.

Podružnice: Maribor, Novomesto, Rakek,
Slovenjgradec, Slov. Bistrica

Ekspositure: Konjice, Dravograd—Meža,
Ljubljana (manjstnica v Kolodvorski ul.)

SREČNO NOVO LETO 1924

ŽELI VSEM CENJ. NAROČNIKOM IN INSERENTOM
UPRAVA.

Našim cenjenim naročnikom!

Težke razmere so nas prisilile, da smo naročnino našega lista morali zvišati od Din 48 na Din 60 letno. — Prepričani smo, da s tem poviškom nismo obremenili naših naročnikov, saj so vsi drugi listi povišali ceno naročnini v neprimerno

višji meri. Upamo, da nam bodo naši naročniki tudi v bodoče ostali zvesti in nam tako omogočili, da bomo lahko svojo neizprosno borbo proti vsemu, kar je nepoštenega in škodljivega našemu narodu, vodili še naprej.
Uprava.

Sudbina Istre.

Za Triglavom gordim,
Gde slovenska vila
Bdije okom bodrim
Raširenih krila;

Robinjica, mlada,
Sputana u lancu
Vajka se, sedeči,
Na kamenu stancu.

Niz divno joj lice
Štivaju se suze;
Dok joj neko pride
I zboriti uze:

»Lepo tice, ISTRO,«
— Tako se je zvala —
»Prestani sa plačem;
Bil' mi ruku dala?»

Skinuću ti okov
Što te tako tišti,
Samo moja budi;
Pa šta hoćeš isti.

Od robinje bedne
Napraviću gospu,
A moji će verni
Da te zlatom pospu.

U mome ćeš dvoru
Ležati na svili,
Podi sa mnom, ISTRO,
Ta srečni bi bitli!»

Robinja ga gleda
Okom punim čara,
Pa s nezvanim gostom
Šta da razgovara:

»Ah! Teško je živeti
Lanci strašno stežu
A dušmani mrski
Sve jače pritežu.

Tvoja obećanja
Mojoj duši gode;
Jer sam željna SUNCA
I zlatne slobode.

Al' pre nego bih ti
Ruku mogla dati:
ROD, JEŽIK i IME
Htela bih ti znati.»

Viteza obuže
Rumenilo lako,
Primače se bliže
Pa poče ovako:

»Sin sam slavnog roda,
Koji tisuć leta
Čast ima zvači se:
GOSPODAREM SVETA.

Moji pretci behu
Branioći Troje,
Čijih se imena
Još Jelini boje.

ROMULA i REMA
Potomak sam silni,
Ime mi je Istro,
BENIT MUSSOLINI.»

... Benit Mussolint...!
Potomak Romula...
Poznata imena,
Ta gde sam ih čulal?»

Romulova deca
Zvahu se RIMLJANI,
A potomci... to su
PODLI TALIJANI?

Hal Ta ti si Benit,
Potomak Nerona,
Koji smrt sejaše
Sa krvavog tronal

Musolini Benit,
Dete Kaligule;
Vodja KAPORETA,
Što Slovenstvo hule.

Ubojico mrski!
Teško tvojoj duši!
Sa tvojih se ruku
Krv nevina puši.

Zar si smeo doći
I preda me stati,
Ti, koji si dao,
Decu moju klatil!

Bež sa svete zemlje
Na koju si stao!
Jer je duh prokletstva
Na glavu ti pao.

Okovom me sputi
Tvoja mrska ruka,
A sad mi je nudiš
Da me reši mukal?»

Ti, podlače niski,
Preda mnom ne človi,
Ropstva će me rešiti
Izbavioc novi.

Vidiš Triglav gordi
Koji nebo para,
Tamo spremna čeka
Vojska moга cara.

I na jedan poklič
Legije lavova
Doći će i mačem
Rešiti me okova.

Otuda slobodu
Istra čeka, znadi;
A rod moj ne spava
Već na tome radi...»

»Ha! Divljačka rasola!
— Razdrije se Benit —
»Dosta pretnja više;
Silom ću se ženiti!»

Pa naredi robu
Da je s njim odnese
Ali nešto gmnu,
Zemlja se zatrese.

Sa Triglava strašni,
Modar, plamen suče,
A džin jedan ide
I buzdovan vuče.

Kako lako krače
Pod njim prska stena;
TO GENIJE BEŠE
JUŽNIJEH SLOVENA!

S nekoliko skoka
Otmičara stiže,
Za prsi ga hvata
I buzdovan diže:

»Hej, podlače, huljo,
Kazuj šta si hteo!
Zar si moje časti
Dotaci se smeo!

Znaš li šta je bilo
Sa germanskim gadom
Kad mi kćerku Bosnu
Hteše uzeti kradom?»

Da li znaš sudbinu
Mrskih AZIJATA?
I svakoga ko se
Moje dece hvata?

Ko uprlja mene
Krvlju će me prati;
Zato ću i tebi istu
Istu dužnost dati.»

I BUZDOVAN SPUSTI...
ROPSKI LANAC PUČE...
»SLOBODNA SI, ISTRO,
DANAS NIJE JUČE!»

Na Triglavu vile
Kolo sreće vode,
NAŠA ISTRA SLAVI
PRVI DAN SLOBODE.

Uroš Bjelić, cand. iuris.

Službene objave.

FINANSIRANJE ORGANIZACIJE.

Prama zaključku I. Kongresa Or-ju-na od 1., 2. i 3. decembra t. g. i prama naknadnom sporazumu delegata i opunomoćenika svih Oblasnih Odbora u Kraljevini, određuje se kako sledi:

1. Za namirivanje redovitih rashoda Glavnog Odbora i Direktorijuma, (koji se rashodi imaju da preciziraju redovitim predračunom Direktorijuma za svaku godinu i privlate na Kongresu, dužni su Oblasni Odbori da Direktorijumu stave pravovremeno na raspolaganje iznos predviđen u budžetu — i to u jednakim mesečnim obrocima, (koji imaju biti uplaćeni u prvoj polovici svakog meseca), a prama finansijskoj snazi pojedinog Oblasnog Odbora.

Za godinu 1924. odrediti će se naknadno redoviti budžet i poslati na uvid svim Oblasnim Odborima, a međutim se određuje, da će doprineti:

- Oblasni Odbor Beograd Din 50.000,
- Oblasni Odbor Zagreb Din 16.000,
- Oblasni Odbor Split Din 20.000,
- Oblasni Odbor Ljubljana Din 30.000,
- Oblasni Odbor Sarajevo Din 16.000,
- Oblasni Odbor Skoplje Din 10.000,
- Oblasni Odbor Novi Sad Din 30.000.

Za slučaj da za godinu 1924. Glavni Odbor, odnosno Direktorijum bude trebao svotu veću od ove aproksimativno predviđene, ovlašćen je Glavni Odbor, da zaključkom stvorenim na svojoj redovnoj sednici, prama gornjem ključu i uzimajući u obzir finansijske prilike Oblasni Odborima naknadni namet, Oblasni Odbori su dužni da teme udovolje u roku koji se s njima sporazume ustanovi.

Osim te dužnosti Oblasnih Odbora prama Glavnom Odboru, i one predviđene pod tačkom 4. nemaju Oblasni Odbori nikakvih drugih finansijskih obaveza prama Centralnom Vodstvu.

Direktorijum jedino zadržava sebi pravo, da preko svojih izaslanika i opunomoćenika od prigode do prigode kontrolira provodjenje i onih odredaba koje se odnose na finansiranje Oblasnih i Mesnih Odbora i da za eventualne prepuste i neredovito vodjenje knjiga i računa, pozove krivce na odgovornost, prama odredbama Statuta.

2. Za namirivanje redovitih izdataka Oblasnih, odnosno Mesnih Odbora Or-ju-na određuje se sledeće:

Svaki organizovani član Or-ju-na, dužan je da bude providjen članskom iskaznicom — i da redovito uplaćuje svoju članarinu.

Članske iskaznice izdaje za svoju Oblast pojedin Oblasni Odbor, a one moraju biti jednake za čitavu Kraljevinu.

Svaki član određuje sebi, prama svojoj finansijskoj mogućnosti, članarinu, koja ni u kojem slučaju ne može da bude manja od Din 2 na mesec, odnosno Din 24 na godinu.

Članarina se uplaćuje markicama. Markice, koje moraju biti jednake za čitavu organizaciju u Kraljevini, izdaje pojedini Oblasni Odbor za svoju Oblast i to u raznim serijama:

- a) žute po Din 2,
- b) plave po Din 4,
- c) crvene po Din 6,
- d) zelene po Din 10.

Oblasni Odbor izdaje markice pojedinim mesnim Odborima, prama naručbi, uz gotovinu, i to uz polovinu nominalne vrednosti markica. Mesni Odbori, koji se brinu za redovito uplaćivanje članarina, raspacavaju markice među članove uz njihovu nominalnu cenu, tako da automatski jedna polovina članarine ide u fond Oblasnog, a druga u fond pojedinog Mesnog Odbora.

Samo onaj član Or-ju-na ima sva članska prava, predviđena u Statutu, koji je u redu podmirio svoju članarinu, što se ustanovljuje od prigode do prigode po markicama u članskoj iskaznici.

3. Članske značke, koje su takodjer jednake za čitavu Or-ju-na, izdavaju za svoju Oblast pojedini Oblasni Odbori, i raspacavaju in preko Mesnih Odbora u korist organizacije na način koji sami Oblasni Odbori nadju za shodno.

4. Svake godine dužan je svaki Mesni Odbor da priredi »Praznik Žrtve« i barem još jednu javnu pri-

redbu u korist Or-ju-na. Prepušta se pojedinim Oblasnim Odborima, da na osnovu dostavljenih im obračuna i prama prilikama u pojedinom mestu, i po svojoj uvidjivosti odrede paušalno iznos, koji je svaka Mesna organizacija dužna da doprinese u fond Oblasnog Odbora od prihoda »Praznika Žrtve« i drugih priredaba.

Polovina iznosa što ga pojedini Oblasni Odbori uteraju od »Praznika Žrtve« svojih Mesnih organizacija, poslat će u Glavnu Blagajnu Direktorijumu.

Svi ostali prihodi, do kojih dodje Mesni, odnosno Oblasni Odbor, vlastitom inicijativom, ostaju u blagajni dotičnog Odbora.

Isto tako svi prihodi do kojih dodje Glavni Odbor vlastitom inicijativom idu u Glavnu Blagajnu.

5. Radi jedinstvenosti članskih iskaznica i markica dostavlja se uzorak, prema kojemu će svaki Oblasni Odbor dati izraditi iskaznice i markice za svoju Oblast.

6. Stavlja se u dužnost svim članovima organizacije, da se gornjim odredbama bezuslovno i redovito pokoravaju, jer će Direktorijum po tome moći da prosudi revnost, disciplinu i snagu Orjuna.

Zdravo!

Direktorijum Or-ju-na Split.

Gornjo okrožnico direktorija pribučujemo s pripombo, da je oblastni odbor u smislu prvotnega sklepa kongresa osvojil za Slovenijo enotno članarino 3 Din mesečno, vsled česar odpade tozadevni odstavek v okrožnici, dočim ostanejo vsa druga določila v veljavi.

Ker mora oblastni odbor plačevati glavni blagajni prispevke vnaprej, pozivljamo organizacije, da v bodoče redno vrše svoje finančne dolžnosti in to tem bolj, ker so po novem finančnem načrtu znatno razbremenjene.

PREPOVED.

Odbor podpisane organizacije je v seji dne 19. decembra 1923 prepovedal svojim članom udeleževati se katerekoli prireditve, ki se vrši v »Uneionus«, bivšem in še sedanjem »Deutsches Haus«.

Mestni odbor Orjuna v Celju.

Izključenje. Orjuna Rakek je na svojem rednem občnem zboru dne 22. t. m. izključila iz organizacije Ilijo Dragičevića, pisarja policijskega komisarijata Rakek, ker je na surov način psoval proti lastni organizaciji.

Važno. Z ozirom na vprašanja mestnih organizacij, kako postopati proti potujočim članom, ki trkajo na vrata usmiljenja, češ, da so zavedni Orjunaši ter event. radi njihovega narodnega navdušenja prišli ob službo, odgovarjamo kratko, da Orjuna ni nikako podporno društvo.

NAJLEPŠE DARILO
ZA
NOVO LETO 1924

je,
če mladenič kupi in podari svoji izvoljenki otroški voziček, mati hčerki šivalni stroj, oče pa sinu novo dvokolo pri

TRIBUNA F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Teror.

Svarilo ob pravem času! Dogodki v Ptujju in Slovenski Bistrici naših Nemcev niso spametovali. Prihajajo nam poročila, da zopet pripravljajo prireditve izzivalnega značaja. V Mariboru ples buršakov in Silvester - Feter Männergesangsvereina, v Ptujju pa silvestrovo proslavo ptujškega nemškega pevskega društva. Dočim je oblast prvi dve prireditvi prepovedala, o prepovedi Ptujške prireditve ne slišimo ničesar. In vendar je ravno ta prireditev tako izzivalnega značaja, da ji ni primere. Vodijo se največje priprave in v zasmeh domačemu prebivalstvu so povabili na to »silvestrovo« slavo poslanca Schauerja in Krafta. Prvega seveda kot žrtve orjunaškega napada v Ptujju povodom izzivalnega koncerta, drugega kot predsednika nemškega parlamentarnega kluba, najbrže v zahvalo za koncesije, ki jih je primčsetaril od Pašiča za svojo pomoč koruptnemu režimu.

Ni potreba biti noben jurist, da človek lahko uvidi, da je prireditev inscenirana edino iz namena, da se pokaže veljava in moč Nemštva, ki si je opomogla vsled nenarodne politike naše vlade.

Mi priznavamo enakovrednost vseh državljanov, ne pride nam pa na misel, da bi se pustili izzivati na lastnih tleh. Če je vladi v resnici na tem, da ohrani red in mir, naj prepove prireditve velenemškega značaja. Mi nismo Nemcem nevoščljivi zabav, a te se morajo vršiti na način, ki ne bo žalil našega narodnega čustvovanja, ki že itak težko pozabljaja nemška grozodejstva pred in med vojni.

Ne napenjajte loka do skrajnosti!

Svarilo Nemcem, predvsem mariborskim. Ne kličemo v spomin, koliko žena, mater in nedolžnih otrok je pomorila avstrijsko-nemška soldateska v Srbiji in ne spominjamo trpljenja, v katerega je nemško sovražstvo pahnilo med vojno nebroj naših ljudi v Avstriji. Opuščamo premaganim, a vsi ti računali bodo z nova osveženi, če si v Jugoslaviji živeči Nemci ne bodo ubili v glave, da je Avstrije in njenih predpravac za Germanstvo konec. Protinarodni režim naj jim ne služi kot merilo mnenja večine, ker noben minister ni prilepljen na stolu, če pa je, so pa tudi sredstva, da se stol premakne. Umazana politika sedanje vlade naj Nemce ne zavede v krive iluzije. Terorja smo se naučili od Svabov in če ga bomo uporabili samo polovico toliko, kakor so ga oni profi nam — bo dovolj. In to bomo storili, če se ne sprizanjijo z vlogo premagancev! Nacionálni Jugoslavlani niso bančni ravnatelji in zato jim popolnoma nič ne imponirajo milijoni kakega Weschnagga ali koga drugega!

Znani glavar mariborskih Germanov, dr. Orosel, odpadnik slovenskega naroda, je zadnji čas postal zelo nesramen in predrzen. Pred nekoliko dnevi je prišla k njemu neka gospodična pobirat prispevke za planinsko kočjo pri Ribniškem jezeru na Pohorju. To gđ. je odpravil na izzivalen način, češ, da naj vrnejo (Slovenci) preje Mariborsko kočjo, katero smo jim mi (Slovenci) vzeli.

Treba bo poseči po drakoničnih sredstvih, zadnji memento ga še ni spokoril.

Heil dir im Siegeskranz! Po naj-novejših vesteh je vlada preklicala prepoved izzivalne Silvester-Feter v Mariboru. Naj si pripíše posledice sama. Nam so pa odgovorni vsi faktorji, ki pljujejo na narodno čast. Od prvega pa do najnovejšega zaveznika radikalne korupcije, dr. Vladimira Ravniharja, staroste jugoslovenskega sokolskega saveza in predsednika Jugoslovsanske Matice. Komur se hoče boja, naj si pripíše posledice.

Još Hrvatska ni propala... V svojem 40. pismu iz Londona piše Radić »Slobodnomu domu« med drugim: »... Na svu sreću Hrvati su prijatelji Bugarima i Albancima; oni so prijatelji madžarskom puku, austrijskoj republici, a i talijanskom narodu i to takvi prijatelji, da srpska vlada ne može izvesti nikakvog napadaja protiv nijednom ovom narodu sa sudjelovanjem Hrvata...« Zato javno priznanje bo preskrbela že Orjuna plačilo Radiću in njegovim na način, da mu ne bo noben prijatelj več pomagal!

.... dok mi živimo!

V Mariboru živi od slovenskih grošev pečar in bivši avstrijski Jungschützhauptmann Heričko Da mu Jugoslavija leži v želodcu, pokaže posebno takrat, ko se pelje v Gradec preko meje.

Ze v Špilju hvali dobro zakurjene avstrijske vagonne, češ, v »Aziji« nič ne kurijo v vagonih, samo v Evropi se to najde. Na ta način je posebno hotel pokazati razliko med Azijo in Evropo, ergo Jugoslavijo in Avstrijo. H koncu je pristavil: »Man ist wohl froh, wenn man aus dem Loch da unten heraus ist.« Skrbeli bomo za to, da se bo želja g. Heričku izpolnila in da se bo prej ko slej preselil v Evropo, kamor ga tako vleče.

Za Ljudmilo Bajtovo, ljubečo sorodnico tepenega fašistovskega junaka Derflesa se je začela baje zanimati tudi ljubljanska policija. Poroča se nam, da je pozvala Bajtovo, da zaprosi za državljanstvo, če hoče tu prebivati. Opozarjamo kraljevo policijsko ravnateljstvo, ki je povodom zadnjih protitalijanskih demonstracij v Ljubljani s tako vneto odločnostjo potom svojih organov proučevala posamezne aretirance, ki so bili italijanski podaniki, da se nima jo pravice vmešavati v naše razmere in jih celo hotela poslati na mejo, da hvaležno odklanjamo državljanke à la Bajtova. Če ona do danes ni čutila potrebe zaprositi za naše državljanstvo in če jo vse njeno hotenje vleče k črnim sracem, naj se zgubi k svojim makaronom in v bližino slavnega renegata Bandelj-Bandellija. Četudi rojena Slovenka, ne more in ne sme dobiti jugoslovanskega državljanstva, ker če bomo redili take gade na prsni, si primorski Slovenci tudi v Ljubljani ne bodo upali več prosto govoriti! Ali ni dovolj, da so jim sorodniki

Bajtovo uskratili najprimitivnejše človeške pravice v Trstu in Gorici? Ali naj sedaj v Ljubljani trepetajo pred kratkokrilo špijonko goriških fašistov!

Dovolj smo bili kavalirski, da nismo takoj nastopili s fašistovskim patentom ricinovega olja in škarij proti tej usmiljeni dami, ki je sprejemala obiske fašistovskega voditelja in ga svarila pred upravičeno jezo naših pesti.

Naj se tega zaveda tudi policija in naj odstrani iz Ljubljane ta kamen spodtike. Če ne uvideva drugih vzrokov, ji mora zadostovati potreba javnega miru in reda. Upravičena in dolžna je pa to storiti, ker Bajtova ni naša državljanica, dasi bi lahko optirala, temveč je pristojna v območje Derflesovih band pod vrhovnim vodstvom požigalca tržaškega Narodnega doma, Giunte.

Mi je nočemo in je ne bomo trpeli v naši sredi, to si naj zapomnijo vsi protektorji zlatolase Ljudmilo, — predvsem pa ona sama! Nikjer na svetu ne prijemajo izdajalcev z glaze-rokavicami in tudi mi ne bomo delali izjeme!

Paskijevičevci. »Slobodni Čujmo«, glasilo najčistejših Hrvatov, katerih cvet reprezentirajo danes Paskijevič, Thierry i. dr. piše o odkritju spominske plošče splitskim revolucionarjem sledeče:

»Dan ludovanja u Splitu. Prvi prosinac bio je dan potpunog ludovanja orjunaške fukare u Splitu. Tog se dana otkrila spomen-ploča osmorici fanatika, koji su navodno »za slobodu i jedinstvo Jugoslavije« dali svoje živote! Medju tima »mučenicima« bilo je običnih desertera, koje bi se i onako streljalo, jer po vojnim zakonima svake zemlje, pa i »Jugoslavije«, vojni se bjeGUNAC u slučaju rata strijelja. Glorifikacija

tih mučenika nas se doduše ne tiče, to je stvar propagande orjunaca, koje zato uzdržava Beograd, jer je danas već i djetetu jasno, da se pod imenom »Jugoslavije« krije Velika Srbija. Nego kod te cijele parade zanimiva je činjenica, da su na desnoj strani spomen-ploče ostavljena četiri prazna mjesta »za eventualno popunjenje«. Dakle u daljnjoj borbi za »jedinstvo i slobodu Jugoslavije« ne će pasti od strane »jugoslavjana« više no četvorica! To će biti borba sa papirnatim knedlima! Jadne li »Jugoslavije« uz ovakove heroje!

»Pobeda« se vprašuje, kdo v Splitu se ne zgraža nad to bestijalnostjo, ki se ne plaši niti skrumbe grobov? Mi smo pa mnenja, da od tipov zavratnih morilcev, profesionalnih tihotapcev, delamržežev in defraudantov, ki po večini tvorijo zagrebški štab Velehrvatov — drugoga ni pričakovati! Tu pomaga le eno sredstvo, vrz za vrat in na prvo drevo z njimi.

Kdor zaničuje se sam... Prijatelj lista nam je vpsal božično razglednico, kupljeno na božični dan leta 1923. v trgovini I. Dobrič v Ljubljani — Prešernova ulica. Običajen božični motiv — smrekov šopek — a ovit z nemškim, madžarskim in nepozabnim črno-rumenim trakom. Razglednico smo poslali tvrdki v želji, da v bodoče pazi, kje in kaj naroča.

Srečno novo leto!

IVAN KRAVOS,

Konjske opreme, usnjete torbice, gonilni jermeni

MARIBOR

Aleksandrova c. 13.

Telefon Int. 207.

Pozdravne brzojavke.

S kongresa vseh Orjun v Splitu so bile odposlane sledeče brzojavke:

I. KANCELARIJI NJEVOVA VELIČANSTVA KRALJA — BEOGRAD.

Otvarajući svoj veliki kongres, sve Organizacije Jugoslovenskih Nacionalista smatraju svojom dužnošću, da svom toplinom svojih osećaja pozdrave svog uzvišenog Vladara i Vladalački Dom kao prvog pobornika naših narodnih ideala.

II. SVIM OBLASNIM ODBORIMA ORJUNE.

Na temelju jednodušnog zaključka Kongresa svih Orjuna u otadžbini naređujemo delegatima Zagreba, Novog Sada, Dubrovnika i Maribora da lično i pismeno u ime naše izručije pozdrave zatvorenoj braći Beboševiću i Kataviću u Zagrebu, jedanaestorici u Dubrovniku, Jovanoviću, Popoviću, Sokiću i Stumecu u Novom Sadu i svim osuđenim u Mariboru. — Za Veliki Kongres Or. Ju. Na.

Predsednik.

III. MINISTARSTVU UNUTRAŠNJIH DELA — BEOGRAD.

Kongres delegata 423 organizacija Orjune jednoglasnim zaključkom protestuje protiv sistematskog proganjanja i zatvaranja nacionalista, koji se žrtvuju u svetoj borbi za čast, ugled i spas dinastije i države. — Za Kongres Orjuna:

Predsednik dr. Korolija.

IV.

VOJVODA STEPANOVIĆ — ČAČAK.

Sa svog prvog Velikog zemaljskog Kongresa Organizacija Jugoslovenskih Nacionalista pozdravlja svog velikog Vojvodu izjavljujući mu svoju odanost i priznanje u sprovađanju potpunog narodnog jedinstva svih Jugoslovena i u službi Kralju i Otadžbini. Živeo Vojvoda Stepanović!

V.

NARODNOJ ODBRANI — BEOGRAD.

Sa prvog svog kongresa celokupna Orjuna pozdravlja bratsko savezno Udruženje kličući: napred ka konačnoj Pobedi!

VI.

UDRUŽENJE ČETNIKA — BEOGRAD.

Celokupna Orjuna pri otvorenju svog velikog kongresa šalje bratske pozdrave hrabrom saveznom udruženju želeći mu najlepšeg uspeha u zajedničkom stremljenju ka velikom cilju.

Veliki ples »Jadranske Straže« v Ljubljani se vrši, kakor je bilo že svojčas javljeno, dne 12. januarja v veliki dvorani Uniona. Podrobnosti o plesu, ki se bo vrši v znamenju mornarice prinesemo kasneje. Opozarjamo za sedaj slavno občinstvo samo na to, da bodo imele dostop tudi dostojno oblečene maske. Druga društva prosimo, da upoštevajo ta dan pri odločitvi svojih prireditev. — Glavni odbor »Jadranske Straže« v Ljubljani.

Mirko Kragelj:

Primorski Božič 1923.

(Ponatis iz Jutra.)

I.

»Predragi brati! Kdor pismo ti dostavi, naj ti pové, kaj moramo prestati!... Predsnočnim legla je k počitku — mati v Sardiniji tam daljni... Oče davi

v Veroni je omagal... Na pristavi od hiše naše — ni sledu spoznati... Na pogorišču so ostali — báti s sekirami ob zevajoči glavi

mrtvaški... Koder gledaš — sami grbi fašistovske moči... Razbite čaše od ricina... Trobojnica na vrbi

razstrgana — simbol svobode naše... Slovenci miljeni, Hrvatje, Srbi, kdaj zberete k osveti — Orjunaše?!...«

II.

»O brate tužni, ki te jarem davi! Ne zovi nas, ki sami smo — brez volje... Pri nas je — vino, kar pri vas je olje, ki v našem ljudstvu svoje zmage slavi...

Nazori sicer in načrti — zdravi v ljubečem srcu, ki za narod polje izpuščajo — politične mazolje pod vplivom pana Alkohola v glavi...

Strankarstvo, klečeplaztvo, podkupnine, lizunstvo, licemerstvo — grehi stari so trni v vrtu naše Domovine!...

Ko kleknejo poslednji putifarji in z alkoholom slepa strast izgine, tedaj o brate, pozdravljen v — novi zarji...«

INSERIRAJTE V "ORJUNI"!

A. & E. Skaberne LJUBLJANA MANUFAKTURA in MODA Na debelo in drobno!

POZORI! Išče se POZORI!

svetel in zračen pisarniški lokal, najmanj dva večja pritlična prostora, v prometni ulici v Ljubljani. Ponudbe na upravo Orjune pod šifro „GOSPODARSTVO“.

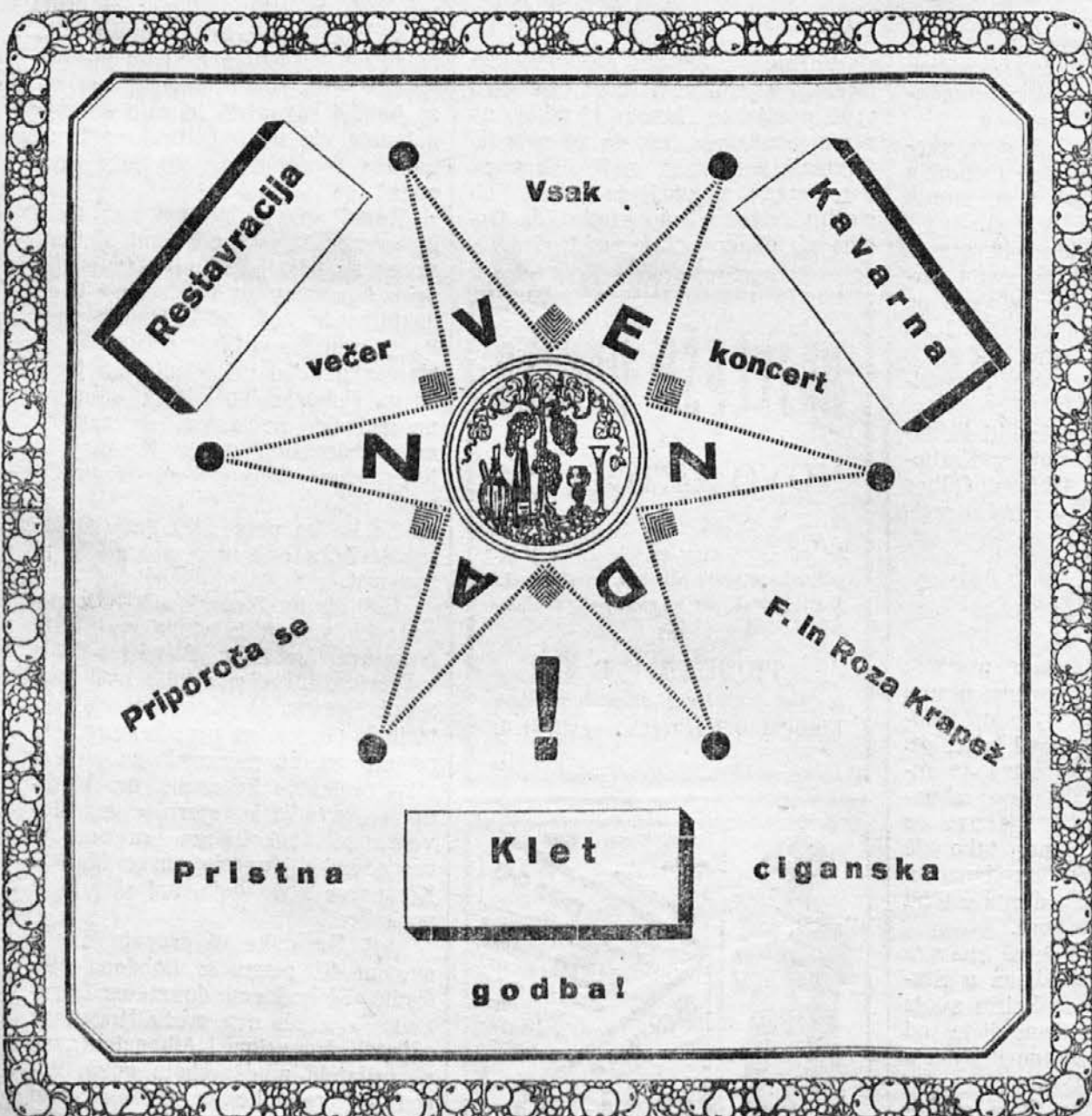
PRISTOU & BRICELJ

Ljubljana, Aleksandrova cesta 1, Šelenburgova ulica 6.

Prvi in najstarejši specialni strokovni ateljeje za črkoslikarstvo na steklo, kovine, les, zid, platno itd.

Izvršitev točna, okusna in precizna v najmodernejšem žargonu. Specialista v izvrševanju steklenih napisnih firm.

SLIKANJE GRBOV PO PREDPISIH.

Praktična novoletna darila so čevlji z znamko

Prodaja:

v Ljubljani: Breg štev. 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica, Seljak.

na deželi: v vsaki večji trgovini s čevlji.

Na veliko razpošilja tovarna PETER KOZINA & Co., Tržič, Gorenjsko. Ceniki na zahtevo brezplačno.

WRIGLEY-jevi žvečilni gumi bonboni (Chewing gum)

Z zvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumi bonbonov WRIGLEY si pripravite mnogo denarja in dosečete sledeče učinke: Pospesuje prebavo. Odstrani slabi nastni doh. Ščiti telo pred utrudljivostjo in zaspanostjo. Varuje zobé pred gnulbo in jih obdrži zdrave. Pospesuje slino. Prihrani se alkohol in tobak. — V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljšo nadomestilo „WRIGLEYJEVI ŽVEČILNI GUMI-BONBONI“.

Dobijo se povsod in pri generalnem zastopstvu:

Drogerija „Adrija“

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 5.

**ORJUNA
LJUBLJANA**

Arena Narodnega doma!

Ob 20. uri

! Silvestrov večer!

Prost vstop.

Godba, petje, deklamacija, igra, komični nastopi, govor, alegorija. -o- ZABAVA.

Naš pokret.

Občni zbor Orjune — Rakek. Dne 22. decembra 1923 ob 8. uri se je zbralo precejšnje število članov v restavraciji Domicelj, da »obdrži drugi redni občni zbor in da pregleda celoletno delovanje.

Podpredsednik M. Maraž je otvoril občni zbor in se je v daljšem govoru spominjal splošnega dela, predvsem pa napak, katerih naj se organizacija v bodočem letu ogiba. Tajnik Černe prečita tajniško poročilo, s katerega posnemamo, da je bilo celokupnega članstva v celnem letu 94. Odbor je imel 43 sej, na katerih je obravnaval tekoča vprašanja. Spominja tudi na razvite prapore. Za njim poda blagajnik Lenček blagajniško poročilo, na kar izjavi revizor Dekleva, da so računске knjige v redu.

Takoj predlaga, da se vsi izdatki iz blagajne izvršijo po predhodnem odobrenju s podpisom predsednika ali dveh odbornikov, kar se z odobravanjem sprejme.

Podpredsednik Maraž predlaga, da se izvoli brat Miha Čop v priznanje njegovih zaslug za rakovsko organizacijo, častnim članom, kar vzame celokupno članstvo z burnim odobravanjem na znanje. Članstvo podeli staremu odboru absolutorij in se preide na volitev novega odbora potom listkov.

Izvoljenih je bilo devet odbornikov, trije namestniki in trije revizorji. Izvolil se je obenem častni sod obstoječ iz treh starejših članov.

Novi odbor je obdržal takoj prvo sejo, na kateri so se razdelile funkcije posameznikov. Po objavi novega odbora članstvu dobi besedo predsednik Obl. Odbora inž. brat Kranjec, katerega je članstvo živahno aklamiralo. V daljšem govoru je podal poročilo o kongresu v Splitu in o sklepih istega.

Po daljši debati, ki je bila jako živahna je zaključil novoizvoljeni podpredsednik brat Černe nad vse pričakovanje dobro uspeši občni zbor. — M. Maraž, t. č. tajnik.

Iz seje oblastnega odbora dne 27. decembra. Po odobrenem zapisniku se rešijo tekoči dopisi, predvsem okrožnice direktorija v Splitu. K finančnemu načrtu se sklene, da oblastni odbor vztraja pri enotni članarini 3 Din mesečno, ker je to tudi bil prvotni sklep kongresa. Pozivu za načrt disciplinarnega reda se je odbor odzval in odobril predloženi poslovnik za akcijske sekcije z malenkostnimi izmenami. Odbor sklene z vsemi močmi podpirati obrambno akcijo proti nemškemu izzivanju in ugotovi, da je za Ptuj sklicana »Silvesterfeier« prireditve skrajno izzivalnega značaja. V nadaljnji seji so se pretresale osebnosti, ki bi prišle v poštev za novi odbor

Kralj in Orjunaši. Povodom zadnjega bivanja kraljevske rodbine v Sarajevu, je pri manifestacijah sodelovala tudi uniformirana akcijska tamošnje Orjune. Kralj ji je posvetil osebno pažnjo in je pri vohodu v katedralo postal pred četo in odzdravljajal njenim klicem.

Kako Dubrovnik manifestira za dr. Leontića. Po kongresu se je delegat dubrovačke Orjune in sedanji naš novoizvoljeni predsednik direktorija in glavnega odbora vračal na »Saloni« v Dubrovnik; spremljali so ga na potu v domovino predstavniki našega pokreta iz Vojvodine, Srbije in Bosne. Kljub deževnemu vremenu in zgodnji jutranji uri je predsednika čakala na obrežju brezštevilna množica, ki je novemu voditelju oduševljeno vzklikala. Celokupna dubrovačka in gruška Orjuna z zastavo je bila zbrana na pomolu, akcijske čete, ki so bile po večini v kroju, pa so tvorile špalir. Ko je dr. Leontić v spremstvu delegatov stopil iz ladje, je obšel častno četo ter sprejel čelnikov raport. V kratkih vznešenih besedah je pozdravil množico, nato se pa podal ob vzklikih Orjuni, domovini in kralju v krasno, z zelenjem in državnimi trobojnicami okinčani avtomobil ter se odpravil z ostalimi delegati v mesto. Po vseh ulicah so meščani viharno pozdravljali novega predsednika, a pred zgradbo organ. je kar deževalo cvetja nanj. Pred domom zopet oduševljeni pozdravi. Dopoldan so se delegati posvetili ogledu mesta, a po kosilu se je vršilo v prostorih Orjune slavnostno zborovanje, na katerem so se izmenjavale srčne zdravice in govorili ognjevitvi govori. Dr. Leontić je tu še enkrat v lapidarnih besedah orisal cilje, svrhu in zadačo Orjune, nato se pa oddolžil delegatu Narodne Obrane, pukovniku Jurišću in ostalim delegatom za bratsko sodelovanje. Ves Dubrovnik je bil praznično razigran, vse, kar čuti nacionalno, je pozdravljalo v Leontiću novo svetlo ero Orjune...

Glavna skupščina oblastnega odbora v Splitu. 3. decembra je zasedala redna skupščina splitske oblasti ob prisotnosti delegatov vseh mestnih organizacij. Predsednik dr. Barbieri je v globoko zasnovanem govoru posvetil večino svojih izjav našim zaslužnim bratom preko meje in konstatiral, da najde italijanska ekspanzivnost pač najboljši protitež v strnjeni falangi krepke orjunaške vojske. Zato pozdravlja moč naše ideje, ki je našla najboljši izraz v številčnem izkazu oblastnega članstva.

Po referatu ostalih funkcionarjev in podeljenem absolutoriju je došlo do volitve novega oblastnega odbora, ki obstoja v smislu pravilnika iz 21. odbornikov, in sicer 7 članov oblastnega izvršilnega ter 14 članov širšega odbora. Izvoljeni so: Dr. I. Barbieri, predsednik; dr. Uroš Kraljević, podpredsednik, Branko Kovačić, tajnik; Kruno Bonačić, blagajnik; ga. Marija Buzolić, Marko Nani in Miro Kecskmet, kot člani izvršilnega odbora in gđna. Nada Radčić, Ivan Alfrević, Dinko Tomašić, Ljubo Petrić, Pero Šegota, Otokar Lahman, Mirko Krstulović, Bartul Jurišić, Stjepo Bjelovučić, dr. Koloman Jerković, Marcel Barbieri, Adolf Makale, dr. Petar Privalo ter dr. Vjeko Franceschi, kot člani širšega odbora.

Novoizvoljeni odbor nam s svojimi uglednimi imeni jamči za procvit in nadaljni razmah našega pokreta.

Spominska knjiga o kongresu. (Ilustrirana izdaja.) V kratkem izide spominska knjiga o prvem kongresu Organizacij jugoslovenskih nacionalistov v Splitu dne 1.—3. decembra 1923. Knjigo izda v redakciji direktorija in nakladi »Vidovdana« v Novem Sadu glavni odbor Or-ju-na.

V knjigi izide uradno izvestje o delu prvega kongresa Or-ju-na. Vsi govori, referati, sklepi in resolucije bodo priobčeni v celoti, da zamoremo dobiti izčrpno sliko o vseh aktualnih vprašanjih Orjune: o ideologiji in programu, taktiki in njenih odnosih napram javnemu življenju, kulturnem in prosvetnem delu, o disciplini, tisku in njenih financah. Knjigi sledi kot dodatek novi tekst programa in Statutov Orjune z geografsko-grafično mapo njenega razmaha.

Kot predgovor služi knjigi nad vse interesantna študija o delu jugoslovenske nacionalne omladine pred vojno izpod peresa odličnega poznavatelja tega predmeta in aktivnega jugoslovenskega nacionalista izza predvojnne in sedanje dobe, br. Nike Bartulovića, člana direktorija. Študija dokumentira kontinuiteto predvojnne nacionalne omladine v Orjuni.

Knjiga prinese krasne slike organizacij, njenih voditeljev, borcev in pokojnikov, občnih zborov, svečanosti itd. Cena knjigi bo določena pozneje. Za to knjigo sledijo v malih presledkih še drugi propagandni in kulturni spisi. Nacionalisti, segajte pridno po tej prvi knjigi o naši organizaciji!

Oblastni odbor.

Poziv.

Pozivljam vse one brate, ki so se tekom demonstracijskega spreveda dne 27. novembra nahajali v moji družbi ali v moji bližini, da se takoj ali vsaj do 4. januarja javijo v upravništvu »Orjune«. Potrebujem namreč priče proti ovadbi nekega detektiva, ki me obdolžuje hujskanja demonstrantov. Metod Pegan.

Stavbenik Rudolf Ročak v Trbovljah izvršuje vsa stavbena dela.

Premog

Drva

Oglje

Excelsior - cement

1^a strešna lepenka

najboljši! " najcenejši!

"Impex"

Ljubljana, Krekov trg št. 10

Telefon 70, 349.

ZRNA.

Administracija in redakcija Orjune v Ljubljani.

Marburg, am 15./12.—23.

Organisation der Deutschen in Marburg.

Erlaubt mitzuteilen von unseren Verhältnissen in Marburg die folgenden sind.

Die Orjuna schmirft uns in die Zeitung über uns die Deutschen aber dafür giebt uns die Behörde mehr recht als einen Slovenen.

Was wir nicht bekommen in Lallbach daß bekommen wir in Beograd. Konzessionen, Gewerberecht u. s. w. und darüber wissen wir schon weiteres!

Maribor mus noch Marburg werden wen nicht heute so wird in Jahre 1925.

Wir arbeitgeber werfen jeden arbeiter hinaus welche nicht Deutsch sprächen wil so wie auch die weibliche kräfte könten wir nicht brauchen solange Wahrlrehtlos sind und nur die Deutschgesinten wurden für uns wählen und die nächste Wahl mus unser Sieg sein.

Wir sind nicht nur in Steiermark die Deutschen wir haben noch in Banat, Slavonien über Milionen Deutschen und Juden die unsere genossen sind.

Schlissen wir unsere schreiben mit Hochoachtung

Organisation der Deutschen Wirtschaftler in Marburg:

Tröster, Schober, Humel, Käfer, Tement, Löschnigg, Sulkowsky.

Predstoječo klobasado smo prejeli po pošti v kuverti s firmo Kavana i restoracija Ljudevit Sonnenfeld, Vinkovci. Pismo, oddano na pošto v Mariboru dne 15. t. m., je očividna in neurna mistifikacija, ki jo pa priobčujemo vseeno, ker je dopisnik, hoteč nas v svoji omejenosti potegniti, nehoče napisal golo resnico. Prepričan pa naj bo, da ne bo preteklo dosti časa, ko bomo temeljito skidali ves gnoj!

Gospodarski interes države so deviza gotovih ljudi, ki v zadnjem času izigravajo naša podjetja drugo za drugim v roke nemškemu kapitalu. Vrše se navidezne nacionalizacije, pri katerih se nazre samo par upravnih svetnikov, podjetje pa ostane nemško, kot je bilo. Dobili smo zanimive podatke in v doglednem času bodo imeli naši čitatelji užitek videti na sramotnem odru par »uglednih in vplivnih rodoljubov«, ki so z nacionaliziranjem zaradili težke novce.

Dva meča je Bog podelil svojemu namestniku na zemlji, rimskemu papežu: Meč duhovske in meč posvetne oblasti. Tako papež Inocent. Pij XI. pa je izročil meč posvetne oblasti svojemu sodrugu, črnemu papežu Mussoliniju ki z njim izganja ter mori naše duhovnike in škofofe. Z mečem duhovne oblasti pa Pij XI. nastavlja in potrjuje italijanske škofofe in duhovnike ter preganja in onemogoča slovensko bogoslužje. Jugoslovenske vladike in primari pa nosijo Petrov novčič v nikdar siti Rim.

Vila v Mariboru

s takojšnjim stanovanem se ugodno proda. Naslov v upravi.

MERAKL

barve, mastila, lake, kit, klej, emalje, čopčle
in zajamčeno čisti firnež

najboljše vrste nudi tovarna

Medić, Rakovec, Zankl d. z o. z.

Maribor
podružnica.

Ljubljana
centrala.

Novi sad
skladišče.

Tovarne: LJUBLJANA-MEDVODE

OBLASTVENO DOVOLJENA RAZPRODAJA.

Vsled popolne opustitve oddelka za PLETENINE, TRIKOTAŽO in PERILO se prodaja vse v to stroko spadajoče blago po globoko znižanih cenah. V poštev pridejo različne volnene modne ropice, jumperji, sviterji, čepice, dokolenice, gamaše, floraste, svilene in Patent-nogavice, nogavice za gospode, volнено bombažasto normalno in Jaegrovo perilo, različno perilo za dame in gospode, izgotovljeno iz najboljšega batista, šifona in cefirja, predpasniki iz kretona in klota, svilene in etaminaste bluže, dalje vsakovrstni žepni robci, triko in glace rokavice, ovratniki, kravate kakor tudi razna kosmetika in galanterijsko blago.

Razprodaja se vrši toliko časa, dokler traja zaloga.

A. & E. SKABERNE.

LJUBLJANA, Mestni trg 5

O. BERNATOVIC

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

Podružnice:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Brzjavni:
TRGOVSKA.

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)
Kapital in rezerve Din. 17.500.000.—

Telefoni: 139,
146, 458.

Ekspoziture:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica
v Kolodvorski ulici).

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Stroji za obdelovanje lesa Turbine Transmisije Armature Sesaljske Zvonovi Strojne tovarne in livarne d.d., Ljubljana.

NOVOLETNA DARILA:

Mladinske knjige.	Titla-Přibiti: V kratjesivu sanj. Broš. Din 8.—, Trošt: Moja setev. I. in II. a Din 10.—.	Kunaver: Kraški svet in njega pojavi. Vez. Din 46.—.	Zirovnik: Narodne pesmi. I., II. in III. zv. a Din 3.—.
Baukart: Marko Senjanin, slovenski Robinson. Vez. Din 12.—.	Leposlovne knjige.	Mencej: Kratka srbska gramatika in čitanka. Broš. Din 5.—.	Adamič: Mladinske pesmi, enoglasni zbori in samospevi s spremljevanjem klavirja. Din 50.—.
Dimnik: Kralj Peter I. Vez. Din 20.—.	Gangl: Beli rojaki. Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—.	Ivo Težak: Matematične tabele. V platno vez na žepna knjiga 66 Din.	Druge knjige.
Erjavec: Kitajske narodne pripovedke. Vez. Din 26.—.	Gangl: Moje obzorje. Broš. Din 15, vez. Din 18.—.	Vober: Etika. Din 120.—.	Stalež (imenik) šolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923. Broš. Din 42.—.
Erjavec: Srbske narodne pripovedke. Vez. Din 24.—.	Jelenc: 1914—1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca. Vez. Din 30.—.	Ivo Bele: Sadjarstvo. Din 85.—.	Fink: Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji. I. zvezek (od prevrata do konca l. 1920.) broš. Din 10.—, II. zvezek (za l. 1921.) broš. Din 14.—, III. zvezek (za l. 1922.) broš. Din 15.—.
Erjavec-Flere: Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 52.—.	Dramatika	Šolske knjige.	Slike.
Erjavec-Flere: Fran Levstik, izbrani spisi za mladino. Broš. Din 18, vez. Din 28.	Maeterlinck-Bernot: Modra ptica. Broširan Din 16.—.	Wider: Prva čitanka. Vez. Din 16.—.	Šiš: I. Kmečka soba na Gorenjskem.
Erjavec-Flere: Matija Valjavec, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 40.—.	Gangl: Dolina solz. Broš. Din 6.—, vez. Din 8.—.	Černež: Tretja čitanka. Vez. Din 16.—.	Šiš: II. Kmečka hiša na Gorenjskem.
Erjavec-Flere: Jostip Sfritar, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 60.—.	Gangl: Šfinga. Vez. Din 16.—.	Rapp: Četrta čitanka. Vez. Din 25.—.	303 × 90,5 cm. Slika a Din 30.—.
Erjavec-Flere: Simon Jenko, izbrani spisi za mladino. Vez. Din 20.—.	Gangl: Sin. Drugi natisk. Vez. Din 24.—.	Flere: Peta čitanka. Vez. Din 46.—.	Stenske table k Widrovim Prvi čitanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13 tabel. Cena Din 220.—.
Ewald-Holeček: Mati narava pripoveduje. Vez. Din 32.—.	Šolski oder.	Plesničar-Grum: Zemljepis Jugoslavije, I. del: Slovensko ozemlje. Vez. Din 28.—.	Galerija naših velmož.
Flere: Babica pripoveduje. Vez. Din 12.—.	J. Košan: Povodni mož, igrice za mladino. Fr. L.: Božična pravljica, otroška igra v 3. slikah. Obe v 1. zvezku. Din 5.—.	Gradivo za 4. šolsko leto osnovnih šol. Mešiček-Drnovšek: Občel zemljepis za višje razrede osnovnih šol. Vez. Din 12.	1. Trubar
Gangl: Zbrani spisi. II., V. in VI. zv. vez. Din 10.—, eleg. vez. Din 12.—, VII. zv. vez. Din 18.—, eleg. vez. Din 20.—.	Gregorčič-Stopančičeva: Otroški oder. (Za otroške vrste, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din 8.—, vez. Din 12.—.	Podkrajšek: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. Din 5.—.	2. Vodnik
(Ostali zvezki so v II. natisku.)	Poučne in znanstvene knjige.	Podkrajšek: Računstvo za ženske obrte. Vez. Din 10.—.	3. Slomšek
T. Gaspari in P. Košir: Sijaj, sijaj, solni čecel (Zbirka korozskih popevk.) Din 8.	Bučar: Slovenski metaljar. Broš. Din 12.	Podkrajšek: Knjigovodstvo za ženske obrte. Vez. Din 18.—.	4. Prešeren
Waštetova: Mejaši, povesti iz davnih dni. Vez. Din 25.—.	Kunaver: Na planini. Vez. Din 30.—.	Lésica-Lokovšek-Mole: Prva srbska ali hrvaška čitanka. Vez. Din 15.—.	5. Levstik
Manica Komarova: Narodne pravljice in legende. Din 18.—.		Jedrlinčič: Druga srbska ali hrvaška čitanka. Vez. Din 22.—.	6. Stritar
Korban: Vitomilova železnica. Vez. Din 16.		Bezjak-Přibiti: Pedagogika. I. knjiga. Vzgojeslovje s temeljnimi nauki o ukoslovju. Trdo vezana knjiga Din 56.—.	7. Jurčič
Kozem: Ej prijateljčki. Vez. Din 16.—.		Bradač: Iz starorimske lirike. Broš. Din 12.—.	8. Gregorčič
Lah: Češke pravljice. Vez. Din 15.		Pesmarice in muzikalije.	9. Aškerc
Mišjakov Julček: Zbrani spisi. VI. zvezek (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. D 10.		Marolt: »Bože pravde« in »Lepa naša domovina«. Din 1.50.	10. Tavčar
Ribičič: Vsem dobrim. Vez. Din 10.—.		Marolt: Narodne himne in druge domodne pesmi. Din 3.—.	
Robida: Da ste mi zdravi, dragi otroci! Broš. Din 3.—.			
Šilih: Nekoč je bilo jezero. Vez. Din 28.			

TELEFON ŠTEV. 812.

VSE KNJIGE, KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH ZALOŽB SE DOBE V

ČEKOVNI RAČUN ŠTEV. 10761.

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6 IN V PODRUŽNICI KNJIGARNE, SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 2.

Poravnajte naročnino!!

Dopisi.

Bakljada v Celju. — V nedeljo 16. t. m. je priredila mestna Orjuna Celje v proslavo rojstnega dne kralja Aleksandra bakljado. Manifestanti so se zbrali pred »Narodnim domom«, čigar balkon je tonil v zelenju; kraljeva slika z napisom »Zivel Aleksander«, bleščecim se v svetlobi električne luči, je dala aranžmanu svečan izraz. Po odpevanju »Bože pravde« se je razvila veličastna povorka po mestnih ulicah. Na čelu ji 3 orjunaši v kroju z državno zastavo; za njimi je korakala železničarska godba, ob krilu bakljenosti, nato I. akcijska četa in dijaki ter množica občinstva, ki je ob zvokih narodnih koračnic navdušeno vzklikala kralju in državi. Tudi ulice so bile polne meščanov - gledalcev, ki so burno pozdravljali Orjunaše. Po obhodu se je povorka ustavila pred »Narodnim domom«, kjer jo je kratko nagovoril br. podpredsednik. Godba je še zasvirala »Lepo našo domovino«, nato se je narodno meščanstvo mirno razšlo. Naj sledi opisu še suha konstatacija: Samo komanda mesta, invalidni dom, rudarska šola ter hiša Dr. Božiča (edinega privatnika!) so bile razsvetljene, sicer so se vsa poslopja, državna in zasebna, pogrezala v temo. Da, raz hiše okrajnega glavarstva niti zastava ni visela! In še ta značilni kuriozum: Mestni magi-

strat je prošnje celjske Orjune, da ji pomaga kriti stroške za čim svečanejšo proslavo rojstnega dne, kratkoma odbil . . . To govori knjige. V črnožoltih časih bi občinski svet moral izvajati konsekvence . . .

Zagorje. Tudi pri nas v Zagorju smo pričeli z delom. Pripravljamo se za razvitje društvenega prapora, ki naj v bodoče vodi naše neustrahšene borce v borbo za končni cilj — svobodo celega našega roda. Veliko je še med nami smeti! Treba bo železne metle, s katero bomo kruto pomedli našo krasno dolino. Kolikoga pomena je prapor naših čilih vrst, so prvi izprevideli naši zaslužjeni bratje Primorci. V njih družbi je brat Rado Drnovšek nabral v Vipavski dolini 150 Din. Ti so nas vzbudili k smotrnemu delu. Upam, da nastopi spomladni čas, ko boste prihitali k nam k svečanemu razvitju, da vidite muko bednega, od vseh strani tlačene ubogega rudarja. Vam bedni trpini pa ključemo: »Združite se v naših vrstah — videli boste, da je le pri nas up na boljšo bodočnost.« Zagorsko javnost pa prosimo, da se odzove našemu klicu in da podpira naše delo gmotno kakor tudi idejno. Za vse one zapeljivce, ki ščuvajo naše ljudstvo na nas, pa pride slej ko prej plačilni dan. Kako potrebna je naša organizacija v našem kraju, nam priča slučaj, ki se je dogodil 1. decembra 1923. Na ljubo

samo eni osebi so hoteli trije rodoljubi iz doline St. Florjanske, ki so funkcionarji pri Sokolu, prepričati našemu tajniku, da ne sme govoriti z znakom Or-ju-na. Žalostno je edino to, da je gospod H. sin zaslužjenih Primorskih mater, ki lahko pričakujejo svobodo edino od nas. Vzdravimo se torej! Pometajmo smeti in očistimo našo dolino!

Šoštanj. Proslava rojstnega dne Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra I., katero je priredila Šoštanjka Orjuna je vrlo dobro uspela. Dvorana hotela Kunst je bila polna narodnega občinstva med katerim so bili zastopniki državnih uradov z edino izjemo Kr. davčnega urada. Tudi akademska omladina, katera se slučajno nahaja na ekskurziji na premogovniku v Velenju se je polnoštevilno udeležila proslave.

Po nagovoru in pozdravu br. predsednika Šoštanske Orjune se je vršilo krasno predavanje br. M. Vučka, o zgodovini dinastije Karadjordjevičev nakar je Šoštanski pevski zbor pod vodstvom br. M. Tajnika zapel himno Bože pravde. Med proizvajanjem raznih narodnih pesmi se je vršila neprisljuna prijateljska zabava.

Omembe vredno je tudi to, da so na energičen poziv Orjune razobesili zastave vsi hišni posestniki ter upamo, da jih v bodoče ne bo treba opominjati na dolžnosti do domo-

vine. Edino nacionalizirana Kemična tovarna d. d. v Šoštanju, katera še danes nemško dopisuje po celi naši državi, še ni na noben državni praznik razobesila zastave. Kaj poročke k temu član upravnega sveta te tovarne gospod dr. Majer »prvoboritelj« za narodno stvar.

Šoštanj. S prodajo Delniške pivovarne Laško čifitsko-nemški pivovarni Union je zadan našemu narodu zopet en udarec. »Narodnjaki«, ki so izvršili prodajo niso imeli toliko srca, da bi zahtevali od kupca, da mora obdržati v službi vse uslužbence, kateri so bili brezizjemno vsi zavedni Jugoslovani in kot taki člani Orjune. Seveda imajo sedaj »narodnjaki« polne žepce denarja a uslužbenci so izročeni v milost in nemilost Švabom, kateri so že začeli s »čiščenjem« v prvi vrsti pri Orjunaših, kateri so jim trn v peti. Tudi v Šoštanju so odpustili v veliko veselje

Švabov, dosedanega zalagatelja zavednega Jugoslovana in člana Orjune. Kot se govori misli sedaj pivovarna Union nastaviti zalagateljem nekega Nemca oziroma nemčurja. počasi gospodje! Zapomnite si, da smo v Jugoslaviji in da so minuli tisti časi ko smo bili narod III. razreda. Ako hočete s svojim blagom konkurirati s svojim nasprotnikom nastavite v Šoštanj zavednega človeka če ne bomo že mi poskrbeli, da izgubite vse odjemalce bivše Delniške pivovarne katerih ni malo in je večina njih narodna. — Toliko v opozorilo in premislek pivovarni Union!

Pisalni stroji »ERIKA«.
THE REX CO., Ljubljana.

»ITO« zobna pasta beli krasno zobe in daje jim blišč.

AUTOMOBILE
kolesa, motorje, pnevmatiko vseh vrst, olje, bencin in druge potrebščine
ima vedno v zalogi
F. Florjančič
LJUBLJANA.

Srečno Novo leto 1924
želi vsem cenj. odjemalcem
SREČKO POTNIK
tovarnica sadnih sokov, esene itd.
Ljubljana, Metelkova ulica

Srečno Novo leto

želi svojim cenj. odjemalcem, gostom, prijateljem in znancem.

Ivan Zakotnik mestni tesarski mojster Ljubljana	A. Thaler autogaraža Ljubljana-Glince	F. Florjančič avtomobil Ljubljana	Peter Capuder Ljubljana, Vidovdanska c. 2
„Slograd“ Gradbeno podjetje Ljubljana-Šiška	Medic, Rakovc, Zankl tovarna barv Ljubljana	A. i E. Skaberné manufaktura Ljubljana	Snoj i Modic manufaktura Ljubljana, Prešernova ul.
The Rex Ljubljana	Hedžet i Koritnik manufakturna veletrgovina Ljubljana	F. i Roza Krapeš restavracija, klet in kavarna „Zvezda“ Ljubljana	Drago Schwab manufaktura Ljubljana, Dvorni trg
Ing. Dukić i Drug Gradbeno podjetje Ljubljana	A. Šinkovic modna trgovina Ljubljana	Strojne tovarne i livarne d. d. Ljubljana	I. Maček modna trgovina Ljubljana
Učiteljska tiskarna Ljubljana	Peter Kozina i Komp. tovarna čevljev Tržič	O. Bernatovič Ljubljana	F. Batjel tovarna dyokoles in otroških vozičkov Ljubljana

Veselo in srečno
Novo leto
vsem svojim cenjenim gostom!
Kavarna, restavracija in bar
„EMONA“
Jan in Kati Fiala.

Srečno Novo leto
želi cenjenim odjemalcem
HROVAT & CO.
tovarna kranjskega lanenega olja in fitreža
LJUBLJANA.

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenj. gostom in znancem
Josip in Leopoldina Mastnak
restavrater hotela „SLON“
LJUBLJANA.

Srečno in veselo novo leto
želita
Terezija in Aleš Zalaznik.
Restavracija **6** Dunajska c.

Znižane cene!

Zajamčeno angleško in češko sukno
v elegantnih vzorcih in po solidnih cenah
za zimsko sezijo.

Specialna zaloga

Drago Schwab

Ljubljana, Dvorni trg 3.

Vedno v zalogi vseh vrst obleke, raglani, površniki, pelerine, dežni plašči, delovni plašči, usnjeni sakoplašči (auto), razno perilo, čepice in drugo modno blago. Sukno za modne hlače. — Oddaja blaga na metre; sprejemajo se tudi naročila na obleke.

Zajamčeno prvovrstna izdelava po meri.

Médicinal-Cognac **Zahtevajte samo:** **Médicinal-Cognac**

! !

„Médicinal-Cognac“ z modrim križcem
„Jamaica-rum“ z modrim križcem
„Cognac-rum“ z modrim križcem
„Citron-rum“ z modrim križcem
„Médicinal-pelinkovac“ z modrim križcem
„Najfinejše crem likerje“ z modrim križcem
„Slivovka in brinjevec“ z modrim križcem

„ALKO“, Ljubljana.

Poravnajte naročnino!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Autogaraža autodelavnica

A. THALER
LJUBLJANA
GLINCE 37.

MODNA TRGOVINA

A. Šinković
NASL. K. SOSS

LJUBLJANA
Mestni trg 19.
CENE ZMERNE!

NAJVEČJE VESELJE
za Novo leto

napravite svojim dragim z nakupom prvovrstnega pisalnega stroja ki ga dobite na obroke pri

THE REX, Ljubljana
Gradišče 10 Telefon 268

HALO

Predno kupiš, oglej si izložbo pri **A. Šinković nasl. K. SOSS**

Prodaja do konca meseca z 10 do 20% popustom.

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 2
priporoča svojo bogato zalogo:

Pisalnih strojev
ADLER in URANIA

Šivalnih strojev za rodbino in obrt.

Voznih koles
Styria, Dürkopp, orožno kolo (Waffenrad).
Ceniki zastoj in franko.

Parfums Driay Paris
Ing. V. Nikolić
Kraljev. dvorski liferant
Ljubljana - Moste
Telefon št. 562.

Gradbeno podjetje

ING. DUKIĆ IN DRUG
LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

Carinsko-posredniški in špedicijski bureau

GROM

Centrala: Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 41
Podružnice: Zagreb, Maribor, Jesenice, Karlovac, Koprivnica, Osijek, Sušak, Beograd, Trst.

Inserirajte v „ORJUNI“!

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.
Tel. inter. 180. Tel. inter. 180.
Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška, Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. **Specialiteta:** železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod. **Zastopa:** Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). **Izdeluje:** vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

IVAN ZAKOTNIK

mesini tesarski mojster
Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

V novem letu inserirajte v „ORJUNI“.

Če pa želite inserirati tudi v drugih listih, nam to naznanite in mi bomo oglase izročili tudi drugim upravništvom v objavo.